

Битката
срещу бедността
днес е **най-важна**
за България

Стр. 11

Властта е
неадекватна
за зеления
преход

Стр. 4

Неделник
Иван Радуловски
за музиката
в сърцето

Стр. 7

ДУМА®

ЛЕВИЯТ
ВЕСТНИК

Пореден
ремонт
на ремонта
в София

Стр. 3

■ ПЕΤΥΚ ■ 3 ДЕКЕМВРИ ■ 2021 ГОДИНА/31 ■ БРОЙ 233 (8828)

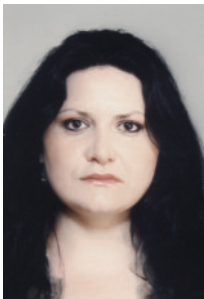
50 cm.

www.duma.bg ■

НЯКОЛКО ДУМИ

Продоволствена криза?

Мая ЙОВАНОВСКА

Един от най-сериозно пострада-
лите сектори от икономиката ни
след промените у нас е аграрният.
Всъщност, това е меко казано. От
голям земеделски производител и
износител - изхранвахме кого ли
не, се превърнахме в потребител
(без зърното) на европейски, бал-
кански, азиатски, че и от другия
край на планетата агростоки. До-
толкова заоряхме дъното в живот-
новъдството, че стана традиция по
Великден да ядем агнета от Авс-
тралия и Нова Зеландия.

Даните са потресавачи и не са
от вчера. 80 на сто от зеленчуците
и плодовете на трапезата ни са
вносни! Една гордост ни остана -
куртовският розов домати със 100-
годишната история, който искаме
от години да защитим в ЕС. Но
засега не успяваме, защото земедел-
ците нямат пари да се регистрират,
че да се обединят, както се изисква.
Въпросът е колко защитен е той
дори тук, на родна почва?

Последните данни на земедел-
ското министерство показват, че
производството на зеленчуци на
открито, които са и най-вкусни,
намалява. Например полските до-
мати са с близо 30% по-малко
спрямо предходната година, а зе-
лото - с около 17%. Десетки мили-
арди от ЕС бяха изхарчени, а зе-
мелието ни се оказа в крайна
сметка неконкурентно.

Стр. 6

Геополитиката на Турция

Стр. 12

АКЦЕНТ

Безработицата сред висшистите расте

Най-лесно си намират работа с високи заплати завършилите
информатика, математика и медицина. През последната година
има ръст на студентите у нас.

Стр. 2

БСП очаква писмено споразумение за кабинет

Присъствен пленум ще реши участието
на левицата в бъдещото правителство

Писмено коалиционно
споразумение за съставяне-
то на бъдещ редовен каби-
нет очаква БСП от остана-
лите преговарящи партии.
Корнелия Нинова обясни,
че след разговорите между
18-те работни групи са ос-

танали и спорни въпроси.
Затова левицата очаква
м а н д а т о н о с и т е л я т
“Продължаваме промяната”
да инициира лидерска сре-
ща за изчистването им, как-
то и писмено уточняване
на договореностите.

“Нашата първа грижа е
за хората - да осигурим
преминаването през зимата.
Думите, че наша първа гри-
жа са политиките, не са
празни от съдържание”,
подчерта Нинова. От изяв-
лението ѝ стана ясно, че в

началото на идната седми-
ца на присъствен Нацио-
нален съвет на партията ще
бъде решено дали и как
“БСП за България” ще уча-
ства в коалиционното пра-
вителство.

Стр. 3

ДУМА ПРИЗОВАВА: БЪДЕТЕ ОТГОВОРНИ!

СНИМКА БГНЕС

Българската агенция по безопасност на храните започна проверки за Никулден в обекти за производство и търговия
с риба и рибни продукти. От агенцията призовават потребителите да купуват риба само от регистрирани обекти

EUR: 1.95583
GBP: 2.29733
USD: 1.72487
CHF: 1.87808

София
максимални
дъжд

17°C

Безработицата сред висшистите расте

Най-лесно си намират работа с високи заплати завършилите информатика, математика и медицина

Деси БЕЛЕВА

У нас студентите започват да се увеличават, като най-добре се реализират завършилите информатика и компютърни науки, медицина, математика и металургия, като в същото време безработицата сред завършилите висшисти расте. Това са данните от Рейтинговата система на висшите училища в България. Нейното 11-о издание беше представено вчера в Министерството на образованието и науката.

За поредна година най-висок рейтинг има Софийският университет "Св. Кл.

Охридски". Той води 23 класации от общо 52, които се правят на базата на 100 индикатора. Алма матер е следвана от Техническият университет в София, който води в общо 6 класации по различни критерии, от Медицинския университет в София и от Химикотехнологичния и металургичен университет. Осем класации са оглавени от вузове извън София, а три - от частни.

МОН отбелязва ръст на студентите тази академична година - с 4000, като през последното десетилетие тенденцията е била обратна и от 260 000 те са намалели до 200 000 през миналата година. Най-много са се увеличили студентите в направленията педагогика и медицина, а най-

малко в икономиката. Сериозен ръст има и на чуждестранните студенти, които са половината от всички учащи в специалностите медицина и стоматология.

В същото време от министерството регистрират и сериозен ръст на безработицата сред завършващите висшисти през последните пет години, като тя е още по-голяма заради коронакризата и е достигнала до 3,5 на сто. Най-висока е в областта на туризма - 6 на сто. Сериозни последиствия има и за завършилите социални дейности и науки за земята. Докато преди две години само в три направления безработните са били над 3 на сто, сега той се регистрира в 31 направления. Най-малко са безработните отново в медици-

ната, стоматологията, фармацията и военното дело. Друг факт, който отбелязват експертите в МОН е, че има голямо търсене на завършили специалности в металургията. Въпреки че там учат студенти с най-ниски приемни и крайни оценки, те имат безпроблемна реализация с високи доходи.

На този фон рейтинговата система на вузовете отчита и ръст на осигурителните доходи на реализираните. При завършилите медицина за последната година е скочил с 35%, а при здравни грижи - с 30%. По-високи са заплатите и в педагогическите и образователните професионални направления - до 20 на сто. Най-високи средни доходи пък имат завършилите информатика и компютърни науки, математика, добив и обработка на полезни изкопаеми, металургия, медицина. Завършилите Софийския университет ИТ специалисти са с най-висок доход от близо 5000 лева, или близо с 10 на сто повече от миналата година.

Регистрирана е и огромна разлика в реализацията и доходите на завършилите една и съща специалност в различни университети. Типичен пример е икономиката, при която има разлика два пъти в доходите и заетостта на специалистите. В сферата на здравеопазването няма никакво значение от кой медицински университет е дипломата за бъдещите заплати и заетост на специалистите.

СНИМКА БГНЕС

Планинските спасители на БЧК и кучетата Чадда и Гари дадоха пресконференция във връзка с началото на зимния сезон. На 1400 пострадали е оказана помощ през 2021 г., заяви директорът на Планинската спасителна служба при БЧК Емил Нешев. Той призова туристите да не подценяват планината и да се съобразяват с прогнозата за времето, с наличието на екипировка и с маркировката на терена

Кацаров обеща да върне всички ученици, но тестове няма

Поредно разминаване между министрите на здравеопазването и на образованието не даде яснота за връщането на всички ученици в училище. Здравният министър Стойчо Кацаров първоначално обяви, че от понеделник децата от всички класове се връщат в класните стаи, като това ще стане при тестване веднъж седмично. Министърът обеща до края на вчерашния ден да обяви новата си заповед. Според него с еднократното тестване на седмица няма да се повиши епидемиологичния риск. Кацаров допълни и, че резултатите от изследванията, извършени в училищата през изминалите две седмици, сочат изключително нисък процент на положителни резултати. Министърът допълни, че по разчети на МЗ има тестове, които би трябвало да

стигнат до средата на януари за общините, където заболяемостта е над 250 на 100 000 население.

Именно броят на наличните тестове обаче доведе до нови неясноти. По-късно се появиха данни, че МОН има нужда от още над 150 000 неинвазивни теста, за да върне всички ученици в клас от понеделник, дори ако ги тества само веднъж в седмицата.

678 111 са всички ученици в страната без област Кърджали, а в момента МОН разполага с 520 260 теста. От тях 430 660 от тях са разпределени в училищата и все още не са използвани, а в склада на БЧК са налични 89 600 теста. Към момента няма никакви налични тестове за изследване дори на малките ученици на 13 декември.

Антикорупционната комисия пак подхвана районен кмет

Антикорупционната комисия влезе отново в районната администрация в "Красно село" в София. Служители на дирекция "Противодействие на корупцията" започнаха проверка на място по сигнали на граждани и по публикации в пресата заради съмнения за извършени закононарушения при възлагането и изпълнението на обществени поръчки от страна на общинската администрация.

Ще се проверяват административни актове, данни за фиктивни назначения и неправомерно разходване на публични средства за лично благо-

детелстване и облагодетелстване на трети лица. Обяснения ще дават и длъжностни лица и хора на висши публични длъжности.

На прицела на проверяващите са обществена поръчка за 1,8 млн. лева за ремонта на транспортна инфраструктурна мрежа в района, за която има съмнения за уговорка с избрания изпълнител. Тя включвала 10 на сто от непредвидените разходи за фирмата, да бъдат "връщани" към длъжностно лице от общинската администрация чрез подставени лица.

Другата проверка е свързана с проекта за па-

тронажна грижа за възрастни хора, при която има данни, че конкретни лица са назначавани за социални асистенти, без да извършват реална дейност. Със заповед на кмета по програмата са зачислени лични автомобили, които са отчитали разходни документи за изразходвано гориво, без реално да бъдат използвани за разнос на храна.

Другите сигнали са за общинската програма "Топъл обяд", за издаването на разрешителни за строеж, за облагодетелстване на застрахователна компания и сключен договор с общината без обществена поръчка.

Проверяват болници за починало от менингит дете

Изпълнителната агенция "Медицински надзор" проверява Специализираната болница за активно лечение на детски болести "Проф. Иван Митев", където миналия петък от менингит е починало 5-годишно дете. Това стана ясно от думите на здравния министър Стойчо Кацаров. Смъртта на малчугана стана известна, след като в посещаваната от него детска градина "Вълшебство" в столичния квартал "Павлово" бяха установени 23 заразени с менингокок деца и персонал. По думите на родители на заразени деца, болният малчуган бил връщан от няколко лечебни заведения. "Медицински одит" ще провери всички тях. "При починалото дете не е изолиран патологичен менингокок, както се очаква и каквато е била първоначалната диагноза, не е изолиран и при контактните лица", обясни министър Кацаров.

Столичната РЗИ организира тестване на 250 деца, резултатите се очакват днес. Извършена е пълна дезинфекция на стра-

дата и на общите площи по нареждане на СРЗИ. Заразяването става по въздушно-капков път при тесен контакт и продължително оставане в затворено помещение с болния, обясни проф. Тодор Кантарджиев, консултант на Столичната община по здравни въпроси. Той поясни, че децата, които взимат антибиотик в рамките на два дни, вече са безопасни. По думите му понякога тежките инфекции се развиват много бързо, в рамките на дни и дори часове. "Знаем много малко за случая. При всяка внезапна смърт се прави разследване", припомни той. У нас менингоковите ваксини не са в задължителния имунизационен календар, за разлика от други европейски държави, коментира за ДУМА инфекционистът и педиатър доц. Атанас Мангъров от Инфекциозна болница. По думите му тези ваксини не са евтини, но не са малко родителите, които избират да ваксинират децата си.

*Промените идват плавно
и с много работа, това
е лайтмотивът на
случващото се обновление*

Социологът **Първан Симеонов**

Присъствен Национален съвет ще решава за участието на "БСП за България" в евентуално коалиционно правителство, стана ясно от изявление на Корнелия Нинова. Председателят на БСП потвърди волята на левицата за съставяне на редовен кабинет, който да започне истинската промяна на досегашния модел на управление. Показвали сме, че се борим със задкулисието, подчерта тя. По думите на Нинова след разговорите между 18-те експертни работни групи са останали и спорни въпроси. "Очакваме от мандатодателя "Продължаваме промяната" да свика политическата или лидерската среща на четирите партии, за да изчистим спорните въпроси и да

"Нашата първа грижа е за хората - да осигурим преминаването през зимата. Думите, че наша първа грижа са политиките не са празни от съдържание", подчерта Нинова. Тя настоя партиите да се разберат какво правят с цените на тока, как компенсират доходите на хората, какво правят в икономиката, как преодоляват КОВИД-вълната.

Нинова отрече информацията, че партиите са се договорили председателят на Народното събрание да се избира на ротационен принцип и тя да е първият шеф на парламента. До подобни спекулации се стигна след появява на писмо от главния секретар на ДСБ Емил Мачиков

Присъствен пленум ще решава за участието на БСП в кабинета

Социалистите настояват за писмено коалиционно споразумение между четирите преговарящи партии

Павлета ДАВИДОВА

проведем политическия разговор. В резултат на тази среща искаме да се подготви писмено коалиционно споразумение с ясни ангажменти по дати и месеци", обясни тя.

до членовете на Изпълнителния съвет. В него той обявяваше намерението за ротация на шефовете на НС всяка година, както и за договорка за "пакет от заместник-министри, областни и заместник-областни управители и набор от други ръководни държавни постове".

От няколко дни в медиите

шества и потенциален списък от имена за кабинета, включително и представители на левицата.

"Медиите сте свободни да пишете каквото си поискате - това е свободата на словото. Нито едно от имената от БСП, които се появяват в публичното пространство като министри и зам.-министри, не е вярно", ка-

тегорична бе Нинова. Според нея цитираните хора изобщо не са обсъждани вътре в партията, каквото е редът - на Национален съвет, и след това навън с коалиционните партньори. Ние сме партия с ред и правила, подчерта тя.

След като преговарящите партии подписват коалиционно

споразумение, то ще мине през Националния съвет на БСП. При нас такива решения, особено толкова ключови за държавата, не могат да се вземат нито от председателя, нито от екипа за преговорите, посочи председателят на БСП и анонсира присъствено заседание на пленума в началото на идната седмица.

Правят ремонт на ремонта по трасето на Петицата в София

За пореден случай на ремонт на ремонта сигнализираха от БСП в София. Конкретният казус засяга реконструкцията на трамвайното трасе на Петицата. Той е описан в питане на председателя на групата на социалистите в Столичния общински съвет Калоян Паргов до кмета Йорданка Фандъкова. Той е установил още в края на ноември, че в участъка от спирка "Хиподрума" до спирка "Бул. "Иван Гешов" от релсовото трасе внезапно и с ударни темпове се извършва отново поправка на поправката. Там преди време е демонтиран съществуващият релсов път, отнет е повърхностният земен пласт и е положен хастарът за стоманобетоновите основи на новото релсово трасе. След това са положени десетки декари геотекстил и стотици тонове баластра. Тя е обработена и подготвена за подложка за следващия етап от строителството. В това състояние на трасето строителството е замразено за

цялото лято и есента. В края на ноември обаче там отново заработват багери, които изземат почвения слой заедно с положените в началото на ремонта геотекстил и баластра.

"Това очевидно е подготовка за ново строителство, което няма да бъде върху подравнения наскоро терен", констатира Паргов. Според инженери, които са специалисти в пътното строителство, това не е нормална практика при полагането на релсови фундаменти. Затова Калоян Паргов предполага, че става въпрос за проектантска, технологична или изпълнителска грешка. Паргов пита каква е стойността на вложения труд и строителни материали, както и какво е предизвикало корекцията в строителните дейности. Той припомни, че станалата обичайна практика в Столичната община да се прави ремонт на току-що ремонтирани обекти е печално известна на софиянци.

СНИМКИ МИХАЕЛА КАТЕРИНСКА

"България ще има начело умни и просветени хора, чийто поглед се въздига високо над асфалта. Хора, които ще върнат високото качество на българското образование и наука, за да бъдат те конкурентни на световно ниво." Тази увереност изрази вицепрезидентът Илияна Йотова на церемонията по награждаването на тазгодишните победители в стипендиантската програма "За жените в науката". Йотова призова за повече инвестиции в наука и образование

Добавката към пенсиите ще е 60, а не 120 лева

През следващата година минималната пенсия ще бъде 370 лв. плюс надбавка от 60 лв. поне за първите 6 месеца с КОВИД-мерките, обясни министърът на финансите Валери Белчев. По-рано от ведомството опровергаха думите му, че

МС има намерение добавката да е 120 лв. Белчев подчерта, че е много важно абсолютната стойност на доходите на пенсионерите да не спада. "За да избегнем риска, когато пандемията свърши, направихме предложение базовата пенсия

да бъде 370 лв. и с надбавките тя да стане общо 430 лв. Пенсионна реформа не сме в позиция да правим", подчерта министърът.

Направихме преглед на целия списък с договорките на партиите и установихме, че поч-

ти всички от тях са включени в нашето предложение, заяви Белчев. Той уточни, че ще продължи осъвременяването на пенсиите от 1 юли по реда на Кодекса за социално подпомагане, или по т.нар. швейцарско правило.

От 7 до 20 декември пенси-

ите ще се изплащат с добавката от 120 лв., гласувана от 46-ото НС с актуализацията на бюджета, съобщиха от НОИ. Тя се изплаща за трети месец поред и замества изплащаната до септември еднократна допълнителна сума от 50 лв.

47% ОТ БЪЛГАРИТЕ:

Властта не действа адекватно в зеления преход

Настояват за създаването на координиращо звено по проблема с климатичните промени

Евгени ГАВРИЛОВ

Близко половината българи - 47%, смятат, че досегашните правителства не действат адекватно за реализиране на европейската "Зелена сделка". Това показва проучване "Нагласи и предизвикателства при реализиране на европейския зелен пакт в България" на Изследователски център "Тренд", поръчано от евродепутата от Групата на Прогресивния алианс на социалистите и демократите Петър Витанов.

Според резултатите от него 30 % от анкетираните не са съгласни експлоатацията на изкопаемите горива да бъде спряна. 78% от българите са на мнение, че климатът в света се променя, само 8 на сто твърдят обратното, коментира Евелина Славкова от "Тренд".

10% от анкетираните са на мнение, че климатичните промени са резултат от естествените процеси. 50% смятат, че промените са резултат освен от естествените процеси и от действията на хората. Според 25% измененията са изцяло резултат от човешка дейност.

Над 30% от хората са заявили, че климатичните промени ще са негативни за България и за семействата им, 14 на сто смятат, че ще са много негативни. Само 1% очакват те да са положителни. 7 на сто пък са убедени, че няма

СНИМКА МИХАЕЛА КАТЕРИНСКА

Витанов и Славкова представиха резултатите от проучването

такива промени.

В проучването има въпрос какво е поведението на българите и как решението им въздейства на промените? 41% заявяват, че пазаруват по-малко хранителни продукти, които не са от местни производители, 49 на сто заявяват, че това не важи за тях. 37 на сто са заявили, че пазаруват стоки, които съдържат по-малко пластмаса в опаковките. Пак

толкова заявяват, че изхвърлят отпадъците разделно, но 57% не го правят. 27% заявяват, че пазаруват органично произведени храни. 43% заявяват, че ползват самолет по-рядко. 60 на сто обаче отговарят, че ограниченото ползване на автомобил не важи за тях.

Едва 7 на сто ползват енергия, произведена от възобновяеми източници. Проучването е установило, че 23% от бълга-

рите биха гласували са политическа партия, която подкрепя мерки срещу климатичните промени, Коментира Славкова

Климатичните промени са тема номер едно в Европа и тя ще оформя цялата политика на институциите в следващите 30 години. Хубавото е, че 78% от хората в България осъзнават проблема и имат отговорен поглед. Сигурен съм, че ако този проблем бъде поставен по-остро, загрижеността ще се повиши, коментира Петър Витанов. Нашият екип смята, че климатичните промени са един от най-големите проблеми и в България, и в Европа. И това се дължи на човешката дейност. Ние искаме да поставим дебата за кръговата икономика Ц да добиваш с по-малко енергия, да рециклираш и да използваш отново. Искаме да подтикнем политическите партии да обърнат много по-сериозно внимание на мерките срещу климатичните промени. Искаме да подтикнем и правителството ни да бъде далеч по-активно в предлагане на такива мерки. Въпросът е не дали тази промяна ще се случи, а как ще се случи и кой ще плати сметката", заяви евродепутатът. Според него трябва да се създаде у нас координиращ орган, който да съгласува действията на министерската и ведомствата, които имат отношение към зелената сделка. 45% от европейското финансира ще минава през зелени политики и на нас ни трябва експертиза от страна на държавата, каза още Витанов.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 08.12.2021 г. се навършват

ПЕТ ГОДИНИ
без

**доц. д-р ЦАНКА
СЛАВЕВА
ВОДИЧЕНСКА**

Д.М.Н.
на 80 години

**ДЪЛБОК ПОКЛОН
ПРЕД СВЕТАТА ТИ
ПАМЕТ!**

Панихидата ще се отслужи
на 04.12.2021 г. от 11.00 ч.
в гробищен парк
„Бакърена фабрика“, парцел 95

От семейството

До 12 млрд. лв. нов дълг догодина

Служебното правителство, което в сряда обяви, че започва да пише държавния бюджет за 2022 г., смята да заложи в него 10-12 млрд. лв. таван на новия дълг. Това заяви вчера служебният финансов министър Валери Белчев в рубриката "Властта говори" във Фейсбук.

Около една трета от новия дълг ще отиде за плащане на досегашни задължения, което значи, че няма да се увеличи общото дългово бреме, уве-

ри Белчев. Той смята, че догодина трябва да се направи емисия външен дълг на международните пазари, защото вътрешният пазар е ограничен.

Тази година таванът на новия дълг е 4.5 млрд. лв., но той няма да бъде достигнат, посочи още Белчев. Министерството на финансите не смята да прави повече аукциони на вътрешния пазар, след като набра от него тази година 3.8 млрд. лв.

Белчев залага дефи-

цит за 2022 г. в размер на 2.9% от БВП, което е под максимума от 3% според Маастрихтските критерии за влизане в еврозоната. Няма да има ударно харчене през декември, а държавата ще спести целия заложен дефицит от 4.7 млрд. лв., като се очаква Бюджет 2021 да завърши балансиран или дори с малък излишък. Догодина не се предвижда увеличаване на данъците, обяви Белчев.

„Газпром“ увеличава доставките за България с близо 44%

„Газпром“ увеличи износа си на газ за България с 43,8%. Доставките на компанията за чужди страни са се увеличили до 171,5 млрд. куб. м, което е с 6,6% (10,6 млрд. куб. м) повече, отколкото през същия период на 2020 г., твърди БГНЕС. По-конкретно компанията увеличава доставките на газ за Турция (с 83,7%), Германия (с 16,8%), Италия (с 19,5%), Румъния (с 221,8%), Сърбия (с 85,8%), България (с 43,8%), Полша (със 7,5%), Гърция (с 12,2%), Словения (с 53,9%) и Финландия (с 9,1%). Гърция, Словения, Швейцария, Северна Македония и Босна и Херцеговина бяха добавени към страните, за които „Газпром“ вече е изнесъл повече газ, отколкото през

цялата 2020 г. (Германия, Турция, Италия, България, Румъния и Сърбия) от втората половина на ноември. Доставките на газ за Китай по газопровода „Силата на Сибир“ също се увеличават. От 2 ноември дневните доставки за китайската страна надхвърлят дневните договорни задължения на „Газпром“ с повече от една трета.

Доставките от газопревозната система за вътрешния пазар са се увеличили с 15,8% (30,4 млрд. куб. м). По данни на Gas Infrastructure Europe обемът на активния газ в европейските подземни хранилища към 29 ноември е с 23,4% (20,8 млрд. куб. м) по-малък от миналогодишния.

Бившият австрийски канцлер Себастиан Курц обяви оставката си като председател на Австрийската народна партия (АНП) и пълното си оттегляне от националната политика. През ноември парламентът свали имунитета му, с което единодушно даде ход на разследването за корупция, заради което той напусна поста си на лидер по-рано тази година

НАКРАТКО

**Хирург в Австрия
ампутира грешен крак**

Австрийски съд глоби хирург за това, че е ампутирал грешен крак на 82-годишен пациент, предаде "Гардиън". 43-годишната лекарка заявила, че действията ѝ се дължат на "човешка грешка", но съдът в Линц я призна за виновна за груба небрежност и я глоби с 2700 евро. Съдът присъжда обезщетение в размер на 5000 евро и лихви на вдовицата на пациента, който умира, преди делото да бъде внесено в съда.

**Обиски на домовете
на журналисти**

Властите в Беларус нахлуха в домовете на десетки журналисти, правозащитници и активисти в най-мащабната подобна акция в последните три месеца, съобщават медиите. Иззети са телефони и компютри в поне девет големи града, сред които Брест, Витебск, Могильов, Гродно, Мазир. Хората са били подложени на разпити.

**Леопард нападна
10-годишен ученик**

Увеличаването на броя на инцидентите, при които леопарди и други диви животни навлизат в жилищни райони в няколко щата на Индия и нападат хора и добитък, предизвика сериозна тревога. 10-годишен ученик едва се спаси от смъртта, след като леопард нахлу в училище и предизвика паника в щата Утар Прадеш. Момчето е откарано в болница от учителите и му е оказана незабавна помощ.

НАТО: Русия не може да има зони на влияние

ФСБ съобщи, че е задържала трима украински шпиони

Руската армия започна учения край границите на Украйна, включително на територията на Крим. В официалната информация на руските военни маневрите са обявени като "традиционни зимни учения". В тях участват над 10 хиляди военнослужещи.

Междувременно руският президент Владимир Путин определи като безотговорни обвиненията за подготвяна нова руска военна агресия срещу Украйна. По думите му, Русия "предприема адекватни военно-технически действия". Според него "не Русия заплашва някого", а "заплахите настъпват" към руските граници.

В четвъртък министърът на отбраната на САЩ Лойд Остин направи интересен лапсус и в суматохата нарече Русия "Съветски съюз", съобщи АФП. "Русия

разполага със значителен брой сили в граничния регион и ние продължаваме да сме загрижени за това", заяви Остин. "Най-добрият вариант обаче е да не станем свидетели на нахлуване на Съветския съюз в Украйна", добави той.

Най-високопоставените американски и руски дипломати се срещнаха в четвъртък в Швеция, като преди разговорите държавният секретар на САЩ Антъни Блинкен заяви, че е "дълбоко обезпокоен" от засилването на руската мощ. По-рано Владимир Путин за пореден път напомни, че според Кремъл е недопустимо ново разширяване на НАТО на изток и че ще настоява пред САЩ и съюзниците им за гаранции в това отношение.

"Русия няма право да налага вето или право на глас по този въпрос, а също

така не може да се опитва да установи своя собствена сфера на интереси", заяви в отговор генералният секретар на НАТО Йенс Столтенберг.

Междувременно от Москва обявиха, че са задържани трима украински шпиони, като единият от тях е планирал терористична атака. Двама от предполагаемите шпиони - баща и син - са били агенти на украинската служба за сигурност СБУ. Двойката е признала, че е била вербувана от СБУ, която им е предложила хонорар от 10 000 долара. Третият украинец, който е планирал да извърши нападение, "е бил вербуван и е действал по указанията" на висш служител на украинското разузнаване, заяви ФСБ.

Коментар на стр. 6

СНИМКИ БГНЕС

Фотографи снимат вулкана Кумбре виеха на канарския остров Ла Палма. Месец по-късно той продължава да дими

„Недоразумение” и сблъсъци на границата на Иран и Афганистан

Големи сблъсъци с използване на тежко въоръжение са избухнали на границата между Иран и Афганистан между ирански граничари и талибани. Това съобщи афганистанската агенция Aamaaj News. Няколко ирански

контролно-пропускателни пункта, разположени на афганистанско-иранската граница, са попаднали под контрола на талибаните в резултат на интензивните въоръжени сблъсъци, твърди агенцията. Според нея става

въпрос по-конкретно за контролно-пропускателните пунктове "Дхерис" и "Дост-Мохаммад". Няколко ирански граничари са били взети в плен от талибаните.

Макар двете страни да не отрекоха за инцидент,

и от Техеран, и от Кабул заявиха, че информацията е силно преувеличена и става дума за "недоразумение", както и че се водят разговори за изясняване на подробностите и деескалация на напрежението.

Макрон нарече Борис Джонсън „клоун”

Френският президент Еманюел Макрон нарече британския премиер Борис Джонсън "клоун" и сравни комуникацията с него с цирк, съобщи телевизионният канал Скай нюз, позволявайки се на френския седмичник "Канар Еншен". Според публикацията Макрон е казал, че Джонсън има "поведение на вулгарен човек".

Френският държавен глава се оплака от държането на британския премиер, след като двамата разговаряха по телефона след потъването на лодка с бежанци в Ламанша миналата сряда.

Макрон се разгневи, когато по-късно Джонсън публикува в "Туйтър" писмо, в което очертава план

от пет точки за справяне с преминаването на мигранти през канала. "Борис Джонсън ми говори на пълни обороти, всичко върви добре, водим разговори като големи хора, а после ни се кара по един неелегантен начин. Винаги е един и същ цирк", цитира Скай нюз думите на Макрон в статия на "Канар Еншен".

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 5 декември 2021 г. се навършват 30 ГОДИНИ от кончината на

ТОМА ДИМИТРОВ
ТРАЙКОВ

Герой на социалистическия труд. Един от основателите на Държавна сигурност. ПОКЛОН ПРЕД СВЕТЛАТА МУ ПАМЕТ!

От семейството

Дрогирана русофобия

Юри МИХАЛКОВ

Генсекът на НАТО Йенс Столтенберг се преформатира от срабателно умерен евроатлант в дрогиран русофоб, от защитник на политморала в откровен лъжец. НАТО не приема идеята, че Русия може да има своя собствена сфера на влияние и интереси, рече той на пресконференцията след срещата на външните министри на блока в Рига.

Очевидно сигналите на реализма не стигат до главния му мозък заради задръстеността му с ръждата на американския хегемонизъм. Русия е ядрена държава и е сред петте страни, които са постоянни членове на Съвета за сигурност на ООН. Тя участва в глобалното кръвообръщение на геополитиката. Да я лишиш от сфера на интереси е инфантилна неспособност. Все едно първолак да изгони учителката от час. Апропо, защо ли Столтенберг не отрече и другите постоянни членове на ООН от сферите им на влияние.

Второ, сферата на влияние или на интереси е сфера най-вече на националната сигурност. Русия не може да ги няма, защото без тях

ще бъде застрашена. Всъщност, вече е застрашена - именно от НАТО, оглавявана от Столтенберг. Тази военна организация се изплю върху дадената си дума при съветския разпад да не се разширява на Изток, стовари се пред руските граници и е готова да насочи ракети, които могат да ударят Москва за 5-7 минути. Не Русия обсажда НАТО, а точно обратното и затова е напълно законно и морално Кремъл да вижда, примерно в Украйна или в Черноморския регион, сфера на своите интереси.

И, трето, Русия има право, защото в съседните ѝ държави живеят етнически руснаци или рускоезично население, което често е напрано репресирано. Няма

държава, която да не се грижи за съотечествениците си в чужбина и тази практика международното право не я дава непременно като сфера на влияние.

Столтенберг се обявя срещу Русия, защото така "големите държави могат да налагат ограничения върху това, което могат да правят суверенните независими нации". Суверенна ли бе България, когато Западът ѝ забрани АЕЦ "Белене" и "Южен поток", когато Америка я прекара с Ф-16 или когато ѝ нарежда как да преподава и да осакатява собствената си история? Суверенни ли са страните от ЕС и НАТО, които искат да се откажат от антируските санкции, но отвъд океана не им разрешават?!

Анимирани „заплаха“

Альона НЕЙКОВА

Докато в България и в други страни по света зрители чакат с нетърпение пускането на Disney+, в Хонконг стрийминговата платформа светкавично се превърна в герой на новините. За нула време зорките и педантични китайски потребители установиха, че от допуснатата в страната

им версия на "Семейство Симпсън" липсва знаков детайл. Оказва се, че е "изпуснат" епизодът, изпъстрен с шегички, насочени към основателя на КНДР Мао Цзедун, а също така и референциите към кървавите събития на площад Тянанмън.

Цялата абсурдност на ситуацията е и във факта, че икономическият мегаполис е единственото място в Поднебесната империя, където все още се осмеляват да почитат загиналите в студентските протести, пречупени по най-брутален начин с военна техника. Управляващите удобно продължават да си затварят очите за това. И се правят, че преди

32 години, или когато и да било, Пекин не е бил разтърсен от случилото се.

Учебниците по история също прецизно забравят за клането на демонстрантите. А всякакви - дори бегло, споменаване на събитията от 4 юни жестоко се цензурира. В "Семейство Симпсън" обаче има цели две дебелы препратки по темата. На кадрите ясно се вижда предизвикателната табелка със символичен надпис - "Площад Тянанмън: на това място през 1989 г. нищо не е станало". В "скандалната" серия е включен и кадър, приличащ на знаменитата снимка, наречена "Неизвестни-

ят бунтар", на която човек прегражда пътя на танковете...

Сигурно никога няма да се разбере дали от американската компания самосиндикално са блокирали излъчването на прословутия неудобен епизод от поредицата, или са го направили по молба на властите, видимо притеснени от анимационната "заплаха". Но и на дете е ясно, че решението на "Дисни" е базирано на нежеланието заради една серия от рисувано филмче, колкото и популярно да е то, развлекателният гигант да си разваля отношенията с Китай, който му осигурява много, ама наистина много пари.

Продоволствена...

От стр. 1

Не е въпросът само за нарушенията, а за това колко далновидна бе държавната аграрна политика, след като земята ни не храни дори нас, дете сме се стопили до под 7 милиона.

Сносни субсидии има само за зърнопроизводството, откъдето се нароиха милионери,

а малките производители са на колене. Вносните продукти са поевтини, нашите няма как да се конкурират и продължават да загиват. Да не говорим, че бяха унищожени стада с елитни породи. Четирите партии, преговарящи за правителство - ПП, БСП, ИТН и ДБ, постигнаха съгласие фокусът в агросектора

да е върху българското производство и подкрепата за малките и средните производители. Особено в чувствителни сектори като животновъдство, производство на плодове и зеленчуци, пчеларство. Също и за строг контрол върху вноса на храни, за реформи в поземлените отношения, горите, напоява-

нето...

Проблемите са много. Та, оправянето на кривичите и отлепянето от дъното няма да е лесно. Но си заслужава. Земеделците ни е сектор с голям потенциал, включително за производство с висока добавена стойност. Българската земя може да ни нахрани, че и отгоре!

МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ. Обявен е през 1992 г. от Генералната асамблея на ООН. Оттогава това е ден за засилване на дискусията по темата за свободния и независим живот на хората с увреждания, за тяхното пълноправно участие в обществото.

1621 - ГАЛИЛЕО ГАЛИЛЕЙ ИЗОБРЕТЯВА ТЕЛЕСКОПА. С помощта на уреда с 32-кратно увеличение той открива лунните планини и кратери, пръстениците на Сатурн, четири спътника на Юпитер, фазите на Венера, слънчевите петна, звездния строеж на Млечния път.

1823 - РАЖДА СЕ СТАНИСЛАВ ДОСПЕВСКИ, ХУДОЖНИК (УМИРА 1878 Г.). Рождено-то му име е Зафир Зограф. Един от най-значителните възрожденски художници и иконописци, племенник на Захари Зограф. Учи в Московското художествено училище за живопис, скулптура и архитектура и в Императорската художествена академия в Петербург. Родоначалник на светския реалистичен портрет у нас.

1888 - УМИРА КАРЛ ЦАЙС, НЕМСКИ МЕХАНИК И ОПТИК (Р. 1816 Г.). Известен като основател на фирмата, която носи неговото име - "Карл Цайс Йена". Произвежда главно микроскопи, а след изобретяването на фотоапарата - и фотографски обективи, с което фирмата е прочута и в наши дни.

1891 - ПОСТАВЕНИ СА ОСНОВИТЕ НА МОДЕРНАТА БЪЛГАРСКА АРМИЯ. На тази дата НС приема Закон за Въоръжените сили в Княжество България - един от най-важните за младата държава. Въоръжените сили се делят на действаща армия, резервна армия и народно опълчение.

1910 - СЪЗДАДЕНА Е НЕОНОВАТА ЛАМПА. Жорж Клод демонстрира творението си на изложение в Париж. Това е газоразрядна лампа с ниско налягане, в която светенето се дължи на тлеещ електрически разряд в неон, аргон или живачни пари. Изобретението на французина се използва за осветление и създаване на светещи реклами. Клод патентова неоновата реклама на 9 ноември 1911 г. Оттогава неонът става най-популярният източник на светлина в рекламата заради богатата цвeтова гама и удивителния блясък. Възможни са над 150 цвята. Почти всеки цвят, различен от червеното, се създава чрез използване на аргон, живак и фосфор.

1959 - ПУСНАТ Е НА ВОДА ПЪРВИЯТ В СВЕТА АТОМЕН ЛЕДОРАЗБИВАЧ.

"Ленин" е построен в корабостроителницата в Ленинград. Той е първият от серията от девет ледоразбивача, построени за плаване в Арктика. "Ленин" е първият надводен атомен плавателен съд, до това време САЩ с "Наутилус" и СССР с "Ленински комсомол" изпробват тази технология при подводниците. Корабът е изведен от експлоатация през 1989 г. и днес функционира като музей в Мурманск.

1967 - ИЗВЪРШЕНА Е ПЪРВАТА ТРАНСПЛАНТАЦИЯ НА СЪРЦЕ. Операцията прави южноафриканският хирург Кристиан Барнард (на снимката) в операционна зала на клиниката "Гроте Шур" (Кейптаун). Първият пациент с трансплантирано сърце е 53-годишният Луис Уаишкански. Той умира 18 дни по-късно от двустранна бронхопневмония.

Неделник

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ

ДУМА

СНИМКА ЛИЧЕН АРХИВ

ИВАН РАДУЛОВСКИ от дете свири на пиано, пее в училищния хор и участва в пиеси. Когато е на 16, започва да сътрудничи с ДВГ "Слънце" при Общинския детски център за култура и изкуство в Русе. Благодарение на неуморната работа с проф. Наталия Константинова, не закъсняват и призиви места от международни конкурси и фестивали за млади изпълнители. Впоследствие основава една от първите по рода си групи W.A.T. Music (We Are The Music), която съчетава цигулка, китара, бийтбокс и вокал, в комбинация с хаус ритми.

Талантливият изпълнител се прочува след участието във втория сезон на известния формат X Factor. Дори след финала на риалитито не изоставя музиката и за миг, а продължава да е изключително активен в тази област. Няколко години по-късно започва соловата му кариера. Неговият глас е познат и от много реклами, а актьорския талант илюстрира в уникалния мастер клас на Михаил Билалов.

ИВАН РАДУЛОВСКИ:

Музиката винаги ще е в сърцето ми

Фактът, че те дават по телевизията, не те прави звезда, убеден е талантливият млад изпълнител

Интервю на
Альона НЕЙКОВА

■ Какво бе за вас завръщането на музикалната сцена - спонтанно, трудно, дълго премисляно или изненадващо и за вас самия, Иване?

- Не го смятам за завръщане, просто правя музика и, когато имам възможност, я споделям. Със сигурност всичко е добре планирано и премислено. Факт е, че ми отне няколко години. Обаче когато сам си пишеш песните, самопродуцираш се и си независим изпълнител, отнема повече време, но пък е по-сладко. А и за мен нищо не е на всяка цена.

■ С вашата нова песен поднасяте извинение на половинката си. Какво ви костваше този жест? Беше ли оценен от момичето до вас? Как всъщност реагира дамата на сърцето ви?

- Не ми е коствало нищо. Но ако не го бях направил, може би щеше да ми коства всичко. Разбира се, че песента се оцени. Даже преди да й покажа финалната версия, вече бяхме в прекрасни отношения. Всъщност причината за появата на песента бе един раздор, след който осъзнах, че ако съм без нея, ще съм "изгубен в пустиня без капка вода".

■ Заснехте и клип към парчето. Как подбирате екипа, с който работите? На какво държите най-много при взаимодействието си с други хора?

- Преди всичко търся съмишленици, които да повярват в идеите ми. След това да имат правилното светоусещане и да си паснем в емоционален и житейски аспект. Понякога има сблъсък на творчески личности, но както са казали древните римляни - в спора се ражда истината.

На стр. 8

СНИМКИ ЛИЧЕН АРХИВ

Изпълнителят с неговата приятелка

От стр. 7

■ *Имайки предвид заглавието на композицията, за какво още бихте казали: "Не мога да спра"?*

- Не мога да спра да се радвам на живота, на успехите на българите по света и у нас. Не мога да спра да се изумявам на човешката глупост. Не мога да спра гората да се разлиства. Не мога да спра времето, но и то не може да ме спре...

■ *Станахте известен на широката аудитория след участието ви в X Factor. Какво е най-важното, което научихте от този формат? Смятате ли, че подобни предавания са полезни за талантливите изпълнители? Не създават ли такива риацитата у младите музиканти прекалено високи очаквания, които впоследствие не се оправдават?*

- Подобен тип формати са полезни на участниците, стига да знаят ясно какво искат да получат и какво могат да дадат. Фактът, че те дават по телевизията, не те прави звезда. Това е миг известност, от който трябва да се възползваш в правилния момент. За мен този момент е 8 години по-късно. Трябва да си упорит и да работиш в посока развитието си, не да разчиташ, че някой е длъжен да те направи успешен или известен. Трябва да имаш мисия, история, която да накара хората да те обичат за това, което си, което правиш, не защото са те показали на екрана. X Factor дава добро начало, но после всичко е в ръцете ти. Научих, че е добре да си стъпил на земята, да не се разсейваш от славата. Тя е необходимо зло. Приятно е да те хвалят, да те познават, да даваш автографи, но трябва да знаеш защо някой би искал да го направи. В моя случай се надявам тази причина да е творчеството ми. В X Factor срещнах много хора. Гледах да науча по нещо от всеки. Работих със страховтни професионалисти - вокалните педагози Краси Гюлмезов, Искра Милкова, Васко

Иванов-Декстър, музикантите Юлиан Янев и Стойчо Стоянов, режисьора Кирил Кирилов, продуцента Магърдич Халваджиян и, разбира се, моя ментор Станислава Армутлиева, която постоянно ни даваше изключително ценни съвети за музикалния бизнес, за начина ни на поведение на сцената, но най-вече държеше на това да сме добри хора и да не се главозамайваме излишно.

■ *Гласът ви е познат и от много реклами. Смятате ли подобен род дейност за изкуство или това е просто работа?*

- Макар целта да е комерсиална, винаги, когато застава зад микрофон и работя с гласа си, е предизвикателство и удоволствие за мен. Да озвучиш реклама, филм, анимация си е актьорска задача и има своите особености. Трябва да си искрен, да намериш верния тон, да натъртиш на правилните думи, за да предадеш необходимото усещане. Никога не е просто работа.

■ *Шлифовате актьорския си талант в уникалния мастер клас на Михаил Билалов. Изненадаха ли ви с нещо срещите с този известен артист? Какви съвети ви е давал? И какъв е той като човек всъщност - Джаро от "Под прикритие" или повече прилича на водещия на "Стани богат"?*

- Когато за първи път се срещнах с Мишо Билалов, имах огромния респект и дори лек страх от образа, който си бях създал, познавайки Джаро от големия екран. Имах чувството, че ще ме "поръча", ако не си свърша работата както трябва. В крайна сметка, макар и да осъзнавах, че това е образ, който е изградил и предал на публиката, в мен имаше лека изненада, когато се сблъсках с човека, който е зад ролята. Той ни научи, че не бива да "играеш", защото това би било лъжа. Трябва да изживееш образа и да го предадеш максимално достоверно. Да

Музиката...

го пречупиш през своята призма. Неговото чувство за хумор, житейският му и творчески опит, който ни предаде, беше изключително ценен. И да се докоснеш до актьор от неговия калибър, който се държи изключително човешки и приятелски с теб, дава страхотен пример и е незаменимо.

■ *Ако се наложи да избирате между актьорската професия и музикалната кариера, на какво ще се спрете?*

- Не съм се замислял. Смятам, че в житейския ми път двете поприща ще вървят ръка за ръка в един момент. В друг, вероятно, ще се наложи да избирам. Когато съм изправен пред този труден избор, ще мога да кажа със сигурност, като внимателно претегля везните. Но музиката винаги ще е в сърцето ми и ще бъде част от мен.

■ *За вас казват, че сте един от най-артистичните и елегантни млади български музиканти с впечатляващ и красив глас, харизма и чувство за хумор. Как приемате подобни определения?*

- Приятно е да те хвалят. Но понякога, когато си под светлините на прожекторите, хората, освен похвали, могат да изсипят и обиди. Гледам да се абстрахирам и да следвам своя път. Искане ми се всички винаги да ме хвалят, но такъв филм няма. Хората са различни и се вълнуват от различни неща. За едни може да съм невероятен, за други - нищо особено. Не трябва нито да се главозамайваш, нито да обръщаш внимание на негативите. Гледам да следвам мечтите си и да бачкам, пък каквото сабя покаже.

■ *Спомняте ли си първите ви уроци по музика? Кой запали у вас интереса към това изкуство? Не предпочитате ли да играете навън с децата, вместо да се упражнявате на пианото? Кога за последно сте докосвали този инструмент?*

- Мама ми пееше много, като бях дете. Може би с нейния ангелски глас е настарила и слуха ми. Татко пък

свиреше на китара и беше душата на компанията. Беше магическо да го наблюдавам и да виждам как забавлява хората. Именно тези примери са ми най-ценни за моята страст към това изкуство. Да усмихнеш или разчувстваш хората.

За мен и пианото беше интересна игра, но намирах време да играя и с връстниците ми. Даже е много важно децата да комуникират помежду си. Много отдавна не съм свирил, тъй като животът ми тръгна в друга посока.

■ *Имате призови места от международни конкурси и фестивали за млади изпълнители. Чие признание за вас е по-важно - на журието или на публиката?*

Славата е необходимо зло

- Когато бях малък, заедно с детска вокална група "Слънце" при Общинския детски център за култура и изкуство в Русе сме се явявали на много конкурси и сме печелили доста награди. Имам и няколко солови изпълнения, с които съм бил класиран на призови места. В конкурсите журито определя, в живота - публиката. Кое е по-важно, зависи в коя ситуация си. Но когато пиша текстове или пея, е за хората и те са моето жури.

■ *Съществува ли според вас истинско приятелство между музиканти и изпълнители?*

- Естествено. Важно е да има синергия, да гледате заедно в една посока, за да вървите напред. Дори тази година станах кум на мой близък приятел музикант - Александър Лазаров, който е барабанист на "Ахат", "Сленг", Caliberty и Дичо.

■ *Какво е отношението ви към социалните мрежи? Помагат ли те за популяризирането на талантливите изпълнители като вас?*

- В дигиталната ера, в

която живеем, социалните мрежи са даже основните канали за популяризирането на музика и разказването на истории - особено когато си самопродуциращ се и независим изпълнител. Разбира се, важно е да можеш да достигнеш до всички възможни канали. Но, в крайна сметка, все по-рядко хората си купуват дискове, да не говорим за плочи или касетки. Вниманието на публиката напоследък се привлича предимно онлайн. Доколко един изпълнител е талантлив - е субективно, но благодаря за комплиментите.

■ *Как ви повлия пандемията? Може ли ситуация на криза да е вдъхновяваща за творци като вас или, на-*

против, не предразполага към разгържането на таланта?

- Въпрос на гледна точка. Аз обичам да поглеждам нещата от различни страни. В този ред на мисли, от една страна фактът, че се ограничават социалните контакти, е мотивиращ и вдъхновяващ дотолкова, доколкото имаш времето да абсорбираш емоциите и случките от живота ти до момента в творчество. Имаш времето да седнеш на спокойствие и да дръпнеш чертата, за да видиш къде си бил, къде си сега и накъде отиваш. В друг аспект, обаче, житейският път е спрял и случките в живота са ограничени. За творците е необходимо да черпят вдъхновение от случки, емоции и събития, не може вечно да го караме на спомени.

■ *Зная, че подготвяте още три авторски проекта. Бихте ли повдигнали поне малко завесата - какво да очакват почитателите ви?*

- Старая се да творя в различни жанрове - поп, ритъм и блус, фънк и рок. За момента съм решил да разкрия по-лирически и емоционални проекти, с модерно звучене. Впоследствие ще покажа и малко по-сенсуално творчество, но всяко нещо с времето си. Идеите, текстът и музиката са мое дело, но изключително важна част от целия процес е аранжирването, за който се доверявам изцяло на Светлин Къслев, с когото работя от самото начало вече 6 години. За мен е много важна творческата ни връзка, която през годините ескалира и в едно много ценно за мен приятелство. Ако мога да се нарека успешен, то голяма заслуга затова има именно той.

За Иван Радуловски е важно да усмихне или да разчувства публиката

ОТ РЕДАКТОРА

Скъпи читателю!

В днешното издание на приложението за литература, изкуство и култура ще прочетеш размислите на поета Георги Драмбозов по една актуална и щекотлива тема - Северна Македония и българските корени... Приятно четене.

Георги ДРАМБОЗОВ

ТЕМАТА НА ПИСАТЕЛЯ

Братя и сестри - северни македонци!

(Нещо като обръщение)

Скъпи мои! Бих искал да предоставя на малко нелюбезното ви внимание още няколко въпроса, преди да ви приемат в ЕС. Сакралната дата 14 декември 2021 година наближи. Това е датата, за която Евросъюзът ни предупреди, че ще приеме Северна Македония с отворени обятия. И да не си правим сметка, че ще продължаваме да си търсим историческите права. На ти куклите, дай ми парцалите, било, каквото било!... Но точно сега и точно пред прага на Европата, който вие, братя и сестри, най-сетне ще прекратите, не мога да не ви задам споменатите въпроси. Защото предчувствам огромния компромис, който зрее в главите на нашите управляващи от утре. Защото влизането в "Заедницата", както вие наричате Европейския съюз, наистина предполага поне да сме Заедно, поне да си уеднаквим мненията относно общата ни ЧОВЕШКА история, която преиначавате повече от десетилетия. Няма да повтарям или да проклинам решенията на Берлинския конгрес, няма да се оплаквам, че нашият общ приятел, руснакът, не е смогнал и вас да освободи през 1878-а. Просто Великите сили (забелязвате ли, че и днес ги пишем с главна буква?) не са му "дозволили".

Но по същество! Първо, Самуил е най-добрият военноначалник, който се сражава редом и бди за живота на единствения потомък на Симеоновата династия след убийства от българи по погрешка цар Борис Втори. Това е цар Роман. Но и след смъртта на Роман във византийските тюрми - цар на България, а не на областта Македония, става цар Самуил и то по волята на цар Роман. Второ, милите ни братя Миладинови издават като големи историци и фолклористи "Сборник с БЪЛГАРСКИ народни песни"! Трето, Мара Бунева незаслужено НЕ се чества в Северна Македония, а тя е достойна македонка с българско самосъзнание. Четвърто, носителят на най-големия гръцки приз "Златен венец" за литература и поезия в Атина през 1860 година е българският студент по медицина Григор Пърличев за поемата си "Сердарят". Той се гордее с произхода си "варварски", т.е. "бугарски", до края на живота си. Пето, не е ли дошло времето годишнините на най-заслужилите дейци в освобождението на България и на братска Македония, тези от ВМОРО или от ВМРО, да се честват заедно от Дунава до Вардаро? И т.н., и т.н...

Освобождението на майка Бълга-

рия, част от която и вие сте били тогава, започва от първия освободен български град на Дунава и това е моят роден Свищов. Тази "переправа" на Дунава, която и днес се изучава в учебниците по военно дело, следващите я Шипченска епопея, Плевен, Стара Загора, Родопската Шипка и т.н. са чудеса от храброст, която руските, финландските и румънските воители, редом с хилядите български опълченци, са проявили. Но това на вас не ви е известно, това изобщо не го пишат във вашите вестници, не го пишат и във вашите учебници за малки и големи или е изтрито от тях. Вие възпитавахте своите деца по сръбски образец, демек, че нямате нищо общо с изконния си български произход, че сте потомци, и то преки, на Филип и Александър Македонски - що за глупост! По вашия "историчарски" пример аз бих могъл да твърдя, че съм потомък на Севт или на някой друг, още по-древен тракийски цар, но не бих искал да ставам за смях... Това всъщност беше и един от моите въпроси, макар и оцветен от емоцията...

Но нека се върнем поне 13 века назад, около 680 година от н. е., когато Велика България на територията на днешна Украйна навлиза в своя заник, великият хан, или по-скоро кан Кубрат, събира синовете си край символичен сноп от пръчки и ги заклева да търсят, всеки със своя войска и по свой път, онгъла и щастието си по света: "Но никога не се делете един от друг - знайте кой къде е и от какво има нужда!... За да бъдете винаги в снопа, който не може да се счупи лесно." Не споменавам тези братя, които се запляват по Италия и по Унгария. Само двама братя, Аспарух и Кубер, повеждат своите воители заедно с домочадието им по дунавския бряг, в земите на днешна Молдова и днешна Румъния, които още ги нямало като държави. Малко на запад, след като Дунав се влива в Черното море, въпреки завета на баща си да не се делат, но с условието, че рано или късно пак ще се съединят, Аспарух и Кубер се прощават ритуално.

Аспарух минава през Дунава и разполага своята армия, нека е "орда", от храбри воители, малки кончета, жени и дечица на византийска земя, дълбоко отвъд десния бряг на вечната река... За хан или кан Аспарух има безброй източници в българската и във византийската историография, прочетете ги... Но по-малкият брат кан Кубер, или вашият пра-пра-пра-дядо, продължава

"Кан Кубер в битка с аварите", художник Мирослав Йотов, скица Веселин Чакъров

пътя си край реката, минава през днешното Сръбско, прекосява половин Панония и се установява в ширното Керамисийско поле, което е днешното Прилепско-Битолско поле. Да, Кубер е по-млад от Аспарух, но не по-малко войнствен и храбър от своя брат. Кан Кубер отначало влиза в съюз с аварите, но после оглавява бунта срещу тях. Бунтът всъщност е въстание, покровителствано от византийския императорски двор, в което Кубер увлича и славяни, и потомци на древния Рим. Своевременно Кубер си издейства разрешението на византийския император да се засели заедно с българите и славяните, които го следват със семействата си, в неговите земи, а това са земите на север от Солун, край Вардар или в днешна Северна Македония. След елиминирането на аварите обаче той прави неколкостепенни опити да завземе и Солун града... Българинът си е българин!... Така или иначе, двамата братя се установяват, и то векове по-късно, на византийска земя, която е край Вардара и край Дунава. Тогава именно император на Византия е Константин Четвърти - Погонат. Фамилията Погонат той носи от баща си и дядо си и тя означава Брадатият. Но не това е най-главното, защото Константин IV е изкусен дипломат и пред аварите и хазарите е предпочел да преговаря с българите. Той първо пуска Аспарух да мине Дунава, да се засели в Мизия и Тракия, но да го пази

от хазарите. Пуска и братчето Кубер да се засели в Керамисийското поле, но да го брани от аварите!... А двамата Кубратови синове поддържат непрекъснатата връзка помежду си.

Сливането на двете огромни части от българския народ става възможно едва през 836 година, след победния поход на кан Пресиян... Тогава българската държава става втората по големина на Балканите след Византия, а това и до днес е трън в очите на Европа. Навремето самият кан Омуртаг или, както са го наричали с любов, Строителя, е писал и предупреждавал потомците, още при изрязването в скалите на Мадарския конник: "Не забравяйте, а канете и спомождайте чичовците ни от Солун!", т.е. потомците на Кубер...

За вас става дума, мои братя и сестри от Северна Македония! Нека и днес се каним и споможаваме взаимно. И не ни горете свящото знаме. И пазете гробовете на българските офицери и воители. И не пишете "Смърт, Бугари!" - Господ ще ви накаже... Сега излиза моята книга - сборник "От Дунав до Вардар" с подзаглавие "Уроците на националната ни Голгота". Тя се издава от софийското издателство "Мултипринт" на писателя Асен Асенов. Посветих я на моя пръв братовчед и духовен брат от Охрид Климент Билков - бизнесмен и издател. Ще я предоставя сърдечно и на вас!... Кажете ни: Добре заварили в Европа!... И сте добре дошли.

Скритите послания на парите по света

Изкуството и историята оказват огромно влияние на най-популярните валути

Повечето хора обръщат внимание най-вече на стойността на банкнотите, пресмятайки набързо какво може да си купят с тях. Но в най-популярните и широко използвани валути по света са закодирани определени послания, повлияни от историята, изкуството и дори от народопсихологията. Заключение е на международния доставчик на финансови услуги Euronet, който оперира в над 170 страни. Анализът на десетки видове парични единици от най-различни кътчета на планетата води до заключението, че парите не само са знак за богатство и просперитет. Изобразените върху банкнотите символи разкриват и много любопитни подробности за държавите и тяхната култура.

Спрелият часовник

Британският паунд от няколко десетилетия спазва традицията от едната страна на всяка банкнота винаги да има стилизирано изображение на кралица Елизабет II, а от другата - на личност, значима за историята и културата на държавата. Така например върху парите на Острова може да се видят портретите на писателката Джейн Остин, икономиста Адам Смит и т.н. А най-любопитното е, че дизайнът на лирите е допълнен от миниатюрни емблематични детайли от живота на тези именити личности. Например, върху 5 паунда се забелязва знакова рисунка на прочутия министър-председател на Великобритания Уинстън Чърчил, придружена от емблемата на Нобеловата награда, която му е връчена през 1953 г., както и от подробната скица на Уестминстърското абатство. Виж-

Британски паунд

да се също, че часовникът на знаковия Биг Бен е спрял точно на 15 ч. И това изобщо не е случайно, а е своеобразна препратка към знаковата дата 13 май 1940 г., когато в посочения час известният политик се изправя пред Камарата на общините и изрича незабравимата реплика: "Не мога да ви предложа нищо друго, освен кръв, труд, сълзи и пот."

Прозорци и мостове

Официалната парична единица на 19 страни от Еврозоната е сред най-

Евро

младите в световен мащаб. Еврото е въведено в безкасово обращение на 1 януари 1999-а, а три години по-късно се появяват банкноти и монети. Смята се за втората по значение резервна валута, както и за най-търгуваната след щатския долар. С изображенията върху еврото се цели да се направят референции както към ценностите и философията на ЕС, така и към историята на Стария континент. Представените върху банкнотите вариации на врати и прозорци трябва да олицетворяват европейския дух на сътрудничество и откритост. Мостовете са пресъздадени като символ на взаимодействието между различните народи, както и на връзката на Европа с останалата част от света. На банкнотите се забелязват и впечатляващи елементи от знакови архитектурни стилове и епохи - ампири, романски, готически, ренесанс, барок, рококо, желязо и стъкло. Всяка от монетите пък има страна, на която е отбелязан номиналът ѝ на фона на схематична карта на Стария континент. От другата се намира изображение, избрано от държавата, в която е отсечена съответната парична единица.

Вярата в Господ

Дизайнът на американския долар се фокусира най-вече върху политическата история на Съединените щати. Банкнотата с най-ниския номинал (\$1) е най-старата, в сравнение с останалите парични знаци от тази валута. Ликът на първия американски президент Джордж Вашингтон е изобразен въз основа на оригиналния портрет на прочутия политик, сътворен от Гълбърт Стюарт. От другата страна на долара може да се прочете надписът In God We Trust

Щатски долар

("Вярваме в Бог"). Край пирамидата вляво пък е латинската фраза Annuit Coeptis ("Одобрява делата ни"), под която е изписано Novus ordo seclorum ("Нов ред на вековете"). С това се подчертава значението на спечелената през 1776 г. независимост на страната от Великобритания. В дясната част на банкнотата е разположен държавният печат на САЩ с емблематичния белоглав орел, който държи маслинова клонка - символ на мира, както и сноп от 13 стрели, олицетворяващи първоначалния брой на колонии, основали Щатите.

Бягство от традициите

В продължение на стотици години върху банкнотите на Швейцария са изобразявани само значими личности. Дизайнът на валутата претърпява първоначални промени през 2005 г., а малко преди пандемията е пусната се-

рия, ясно демонстрираща бягство от вековните традиции. Например, на банкнотата от 20 франка може да се види ръка, която е символ на швей-

Швейцарски франк

царския народ и се интерпретира като знак, че всички хора в страната работят заедно, за обща цел. Основен мотив върху паричната единица е прозрачната призма, която отразява светлината. Другите банкноти от серията, създадена по дизайн на Мануела Пфрундер, олицетворяват някои от ключовите характеристики, свързани с Швейцария, каквито са например научните открития и просперитетът.

Невъзможни за фалшифициране

Валутата на Страната на изгряващото слънце се нарежда сред наистина естетически издържаните парични единици, в които неизменно присъства и необходимото за еволюцията на човечеството знание. Върху банкнотата от 1000 йени, например, е изобразен изтъкнатият бактериолог Хидею Ногучи, смятан за откривател на агента

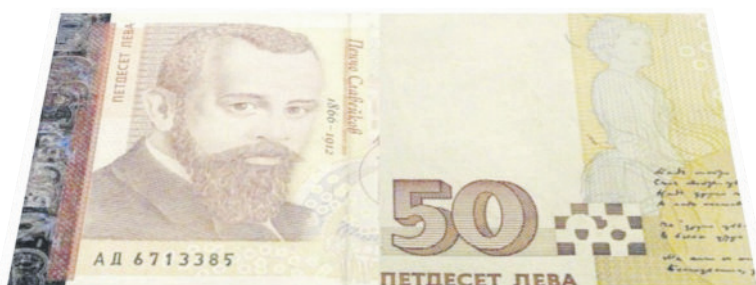

Японска йена

за сифилис. От другата страна може да се види една от впечатляващите световноизвестни атракции - връх Фуджи, най-високият в Япония, достигаш 3776 метра. Под него е разположена секура като символ на блаженството и преходността на живота. Освен емблематичната японска вишна, са изобразени и някои представители на фауната като коне, лъвове и мишки. Според експертите именно благодарение на тези артистични елементи, йените са сред най-трудните за фалшифициране валути в цял свят.

Материала подготви
Альона НЕЙКОВА

Любовна драма върху българска банкнота

4 юни 1880 г. е датата, на която левът става официална валута на страната ни. Историческите данни сочат, че първата българска банкнота е отпечатана през 1885 г. в Санкт Петербург, а днес може да се види единствено в Историческия музей на Габрово. Традицията върху паричните ни единици да се изобразява жив държавник започва с цар Борис III. След неговата смърт на левовите се появява синът му Симеон, който по онова време още е дете.

Близко десетилетие у нас е в обращение банкнотата от 3 лева, която просъществува от пускането ѝ през 1952 до 1962 г. Любопитно е, че сегашните 50 лева всъщност загатват за истинска романтична история. Освен емблематичния лик на поета Пенчо Slaveykov, е изобразен и силуетът на най-голямата му любов - прекрасната Мара Белчева...

Битката срещу бедността е най-важна за България

Има ли надежда за по-добър живот на бедните, на децата в риск, на пенсионерите и на хората с увреждания?

Аида ПАНИКЯН

По време на преговорите за коалиционно споразумение почти всички предложения на БСП за политики в социалната сфера бяха приети. За повечето от тях ДУМА съобщи. Преговорите в панела “Труд и социална политика” дават надежда за по-добър живот на хората. Дано!

Един от дискутираните проблеми бе извеждането на деца от институции за настаняване и превеждането им в близка до семейната среда. По този въпрос БСП, “Продължаваме промяната”, “Има такъв народ” и “Демократична България” се обединиха около идеята да се намали изоставянето на деца, като се изработи план за реинтегрирането им в семействата и цялостен междуинституционален механизъм за превенция на изоставянето, а също - да се ревизира процесът на деинституционализация и контрол на изразходването на средствата. От изказванията на участниците в дискусията стана ясно, че за повече от десет години и по този пункт от ГЕРБ са направили твърде малко за много пари. За това време държавата изхарчи 1,4 милиарда лева за преместване на децата от големи в малки социални институции. Цветан Предов от ИТН цитира един от най-новите анализи на УНИЦЕФ, според който между 90 и 98% от децата в институции в България са с живи родители!

В контекста на проблема бе включена и темата за неконтролируемата раждаемост от малолетни. Емилия Масларова от БСП подчерта, че 2,6% от децата са родени от жени, които никога не са ходили на училище; 2,3% са родени от майки, които не са завършили начално образование, а майките на 1,6% от децата имат завършено начално и основно образование. Елисавета Белобрадова от “Демократична България” поиска да не се занемаряват и други видове социални услуги за подрастващите, сред които и приемната грижа.

Бе прието предложението на ИТН да се въведе регистър на педофилите и насилниците, като ще има административни ограничения за тях - например да не могат да осиновяват деца или да носят

оръжие. Дали са такива ще се доказва с влезли в сила присъди.

Преговарящите се обединиха и около идеята в срок от шест месеца да бъде завършена националната карта на потребностите и предлагането на социални услуги.

Политиките за хора с увреждания ще се обсъждат в следващите шест месеца. Всички политически сили се обединиха около идеята за въвеждане на облекчения за работодателите при наемане на хора с увреждания.

Многото допирни точки във вижданията на четирите партии в областта на социалните политики ясно показа, че дългогодишните искания на левицата се основават на реалните неотложни нужди на хората и е важно в кратки срокове да бъдат осъществени.

Какво предложи БСП?

- Спешна целева подкрепа за енергийно бедните, за семействата с ниски доходи - месечна субсидия от 200 киловатчаса до края на март при точно дефинирани критерии;

- Нито едно семейство с ниски доходи да не бъде оставено без отопление при доказана невъзможност да плаща сметките си наведнъж чрез прилагане на схеми за отложено плащане;

- Осигуряване на дърва за огрев за нуждаещите се и прилагане на методика за наблюдение и регулиране на цената им и ограничаване на износа;

- Намалени ставки на ДДС (9%) за лекарствата и храните от малката потребителска кошница, както и временно намаляване на 9% за крайните цени на ток, газ и парно;

- Безплатни детски градини и ясли (Това предложение бе прието, като ще има ваучерна схема за всички деца от 10-месечна възраст нагоре, които не са били приети в държавна или общинска ясла или детска градина. Ще се обсъжда допълнително как да бъдат финансирани родителските кооперативи);

- Искането на БСП за безплатни лекарства за всички деца до 14 г. бе обсъждано и в панел “Здравеопазване”. Преговарящите приеха формулировка, която е много близка до искането на левицата: “95% заплатени лекарствени продукти от НЗОК и солидарно участие в заплащането от страна на родителите за деца до 14 г. за остри заболявания при ясни контролни механизми след създаване на електронно досие”;

- Предоставяне на еднократна помощ в размер на една минимална заплата на самонаетите при въведени ограничителни мерки и невъзможност за работа;

- Еднократна помощ от една мини-

мална заплата за родители, останали вкъщи, за да гледат деца си в резултат на въведените ограничителни мерки;

- Обезщетението за отглеждане на дете от 1 до 2 г. и в Бюджет 2022 г. да е равно на минималната заплата (в обезщетението е равно на минималната заплата, но е само до края на 2021 г.);

- Да се удължи предоставянето на добавката от 120 лева за всеки пенсионер до края на извънредното положение (в крайна сметка бе постигнато съгласие пенсионерите да не получават по-малко от 1 януари 2022 г., когато надбавката от 120 лева ще отпадне и ще бъде включена в сумата на самите пенсии, а всички пенсии да следват индексацията по швейцарското правило);

- Подкрепа на работодатели за запазване на заетостта на служители в засегнатите от КОВИД-19 сектори, да се удължат мерките 60 на 40 и 80 на 20 до края на извънредното положение;

- Прозрачен, законово определен автоматичен (независещ от политически решения) механизъм за определяне на минималната заплата, съгласно проекта на директивата на ЕС за адекватни минимални помощи;

- Увеличаване на минималната добавка за нощен труд;

- Регламентиране на работата от разстояние и създаване на дигитални трудови книжки;

- Стратегия и план за ускорен ръст на заплатите до достигане на средноевропейските;

- Конкретни стъпки за преодоляване на липсата на квалифицирана работна ръка (включително улеснен достъп на чуждестранни граждани от български

произход до българския пазар на труда);

- Мерки, гарантиращи свързване на образованието, професионалното обучение и квалификацията с нуждите на икономиката и общественения сектор;

- Увеличаване на месечната база и на квотите на ваучерите за храна, които могат да дават работодателите.

За младите хора:

- Еднократна помощ при раждане:

- * за първо дете - 500 лева;

- * за второ дете - 1000 лева;

- * за трето дете - 1500 лева;

- * за всяко следващо - 200 лева;

- Увеличаване на еднократната помощ за майки студентки на редовно обучение на 10 минимални заплати;

- Еднократна помощ в размер на 10 минимални заплати за всяко второ и трето дете за работещи и осигурени поне 24 месеца назад във времето родители;

- Еднократна помощ от 300 лева за децата от I до IV клас в началото на учебната година;

- Облекчаване на данъчно-осигурителната тежест за работещи родители чрез въвеждане на 500 лева необлагаем минимум на месец за всяко дете;

- Нулев данък от труд (ДОД) върху доходите на младите до навършване на 26 години;

- Безплатни учебници за всички ученици от I до XII клас;

- Безплатни “ин-витро” процедури.

За възрастните и пенсионерите:

- Осигуряване на по-високи доходи за пенсионерите чрез преизчисляване на всички пенсии спрямо средноосигурителния доход от 2018 г. (По този болен въпрос бе постигнато съгласие до 6 месеца да се направи анализ за справедлива индексация за пенсията и да бъде въведен нов механизъм за справедлива актуализация на пенсията);

- Проблемът с бедността да се решава не чрез пенсионната система, а чрез социалната, като лица, които отговарят на определени условия, се подпомагат до линията на бедност;

- Всички плащания, които не са свързани с осигурителен принос, да бъдат извадени от ДОО и да се поемат от социалната система;

- Насърчаване на по-дългото оставане на пазара на труда - всяка година стаж след придобиване на право на пенсия да носи по-голям процент (в момента всяка година работа носи 4% към пенсията). БСП настоява, ако човек остане на работа една година след навършване на пенсионна възраст, пенсията му да нарасне с 4%, при 2 години работа - с 4,5%, при 3 години - 5%;

- Действия за социализиране на възрастните хора, включително Закон за възрастните хора.

За хората с увреждания:

- Промени в съществуващото и ново законодателство, гарантиращо правото на труд и достоен живот на хората с увреждания;

- Създаване на държавни социални предприятия и финансирането им за хората с увреждания.

Предложението на БСП бе обвързано в пакет с мерки за осигуряването на средствата - например с вдигането на процента от БВП за публичните разходи, по който сме сред последните в ЕС, а това би осигурило необходимите средства за социалните дейности.

Геополитиката на Турция

От „стратегическа дълбочина“
до „стратегическа автономност“

ЧАСТ ПЪРВА

През 2001 г. в Турция излезе от печат фундаменталният труд на проф. Ахмет Давутоглу „Стратегическа дълбочина“, чието подзаглавие „Мястото на Турция в международните отношения“ ясно подчертава широтата и дълбочината на анализа. През 2015 г. той бе издаден и у нас. Безспорно, подобен труд е не само интелектуално постижение, но и очевидна заявка към промени в турската външна политика. Разбира се, реакциите не закъсняха. Прочутият геостратег проф. Збигнев Бжежински нарече Давутоглу „проницателен външен министър. Апропо, истинският „баща“ на „стратегическа дълбочина“ е самият Бжежински. За пръв път той употребява израза в „Голямата шахматна дъска“ във връзка с акцента за Пакистан и разширяването на влиянието му в Афганистан и Таджикистан след 90-те години на XX век. Поне за мен е извън съмнение, че Давутоглу е прекрасно запознат с вижданията на Бжежински, както посочва и заглавието на неговия труд. А размяната на любезности от подобен характер може да стане само между големи, личностно реализирани персони, каквито са и двамата, всъщност.

Извън тази любопитна ремарка, „стратегическата дълбочина“, така, както я вижда и реализира Давутоглу, е в пряка връзка с тезата, че

„Турция е наследник на Османската империя“

В геополитически план това означава, че тя запазва правото си да бъде лидер в географските области на разпространение на Османската империя, както е отразено на картата. С една дума, това е политиката на неоосманизъм.

Три са основните области на геополитическо влияние на Турция. Първата е Балканският регион с принадлежащото му Черно море. Втората са страните от Северна Африка, към които се включва и Средиземно море. И третата - регионът на Централна Азия и Близкия изток, в чийто ареал влиза и Каспийско море.

Османската империя доминира на Балканите от XIV до края на XIX век, а краят на Студената война изостря вниманието на Анкара към Македония, с която през 1995 г. тя подписа двустранно споразумение за военно сътрудниче-

Доц. Лъчезар РАДЕВ

ство. По-голямо внимание обаче Турция обръща на Гърция и Косово, главно поради две причини. Първата е заради формирането на „мюсюлманска дъга“ по северната граница на Гърция и втората - поради факта, че около Призрен в Косово живеят от 30 000 до 40 000 етнически мюсюлмани. Косовските мюсюлмани се обръщат към Анкара за защита на културната им идентичност, като с това я поставят в неудобно положение по повод на кюрдите на турска територия, на тяхната културна идентичност и роля в турската вътрешна политика.

По отношение на Гърция, и по-специално на Кипър, трудно би могло да се очаква изтегляне на турския военен контингент от острова, защото Анкара го смята за част от националната сигурност на Турция. Независимо от това обаче, назрява моментът, при който на масата на обсъжданията ще бъдат поставени и проблемите в Егейско море. При това трябва да бъде ясно, че за Гърция едва ли ще бъде възможно да получи подкрепата на Европа, от която така усилено се нуждае. Тоест, тя трябва да търси други възможности. Очевидно, разговорите с Русия за евентуална подкрепа би следвало да започнат навреме. Що се отнася до отношенията между Анкара и София, те тепърва ще бъдат обект на всестранен анализ и „нов прочит“. Обобщено казано, те се нуждаят от рекалибриране и в политически, и в икономически план.

Както показва картата, Черно море има изключително значение за всички държави около него, особено за Турция и Русия от гледна точка на сигурността. Кое то има твърде голямо значение и за България. Турция по принцип вижда ролята си на балансиращо звено между Запада и Русия, както и на основен регионален фланг на НАТО. От друга страна,

за нея е от особено значение да осигури безопасността на двата протока на нейна територия - при Истанбул и при Чанак-кале, в които се съвместяват изискванията за морска и сухоземна сигурност.

Очевидно Крим пък е основната причина за

активността на САЩ и НАТО в Черно море

Извън неспирната логорея за „руската анексия“ на Кримския полуостров, основната причина за развихрилата се активност е руският военноморски флот, базиран в Крим, както и системите за противоракетна отбрана, разположени в и около Кримския полуостров. Като имаме предвид очевидната мощ и сила на Русия, ролята на Турция като „балансиращ“ изглежда твърде относителна. В момента активен играч срещу Русия е не Турция, а Украйна. Турското политическо ръководство е предприело политика за ненамеса и за символично участие в маневрите на НАТО в Черно море. То си дава много ясна сметка как би се отразила по-мощна турска намеса върху двустранните отношения. Наред с това Анкара отдавна развива „стратегическа автономност“ по повод на Запада и НАТО, катализиращ елемент на която бе отказът за прием на страната в ЕС. На следващо място Турция има много ясна представа какво фактически представлява НАТО, и по-специално за „линиите на разлома“ в него. В резултат на това тя извежда на преден план собствените си интереси и постъпва далновидно. За нея водещ е принципът „днес НАТО го има, но утре - не“, а Турция и Русия трябва да бъдат дългосрочни партньори. Това е не само политика от взаимен интерес и на двете държави, но и политика, осигуряваща мир и стабилност в Черноморския регион.

В стратегически план Турция разбира, че евентуални военноморски бази на Русия в Египет и/или Либия, заедно с тази в Сирия, биха довели до свиване на сферите ѝ на влияние. Ето защо тя би следвало да разиграе компенсиращ вариант. Логично е обаче да провежда политика на премерени амбиции както към Русия, така и към самата себе си. Досега липсват каквито и да е индикации, че Русия не спазва договорните си доставки към Турция.

Повечето анализатори характеризират действията на турското политическо ръководство

към държавите от Северна Африка

като лишени от функционална дълбочина. В икономическата област стокооборотът на Турция с региона за 2020 г. е на стойност 25,3 милиарда долара. На този фон стокооборотът на Турция с Китай за 2002 г. е 26,7 милиарда долара, което служи в подкрепа на горното становище. Най-предпочитани разменно-стокови отношения Турция има с Египет (11,1 милиарда долара за 2020 г.), следван от Алжир (4,2 милиарда долара за 2020 г.). Турските инвестиции в Алжир са от порядъка на около 3,5 милиарда долара. Те са насочени основно в областта на добива на природни енергоизточници - суров петрол и природен газ. По-важен е фактът, че по това перо Турция изпреварва Франция, с което се потвърждава мнението на някои предимно западни анализатори, че Франция губи своето постимперско влияние. Очевидно, свиването на влиянието на Европа води до възможност за Турция да разгърне своята „стратегическа автономност“. А неприемането на страната в ЕС катализира този процес. Това бе стратегическа грешка на Европа, за която днес никой не говори, но ще дойде момент тя да бъде извадена отново на бял свят.

Както показват данните, над 1200 турски фирми развиват дейността си на територията на Алжир. Те осигуряват заетост на повече от 10 000 алжирци. Интересното е, че основното перо от турските инвестиции в страната е за социални строителни програми (1,2 милиарда долара). Наред с тях между двете страни се подписват и договори за сътрудничество в енергийния сектор, на основата на които Турция ежегодно внася 5,5 милиарда куб. м природен газ от Алжир. Подобна политика Анкара провежда и към Либия. Тя е съобразена с факта, че тази страна е с най-големи запаси от суров петрол в региона. От това произтичат и договореностите между двете страни във военната сфера, основно изразени в доставките на дроновете „Байрактар“. С Тунис икономическите отношения са на по-ниско ниво, а военните доставки се реализират с помощта на нисколикхвени кредити в размер на 150 милиона долара.

Концерт като радиопредаване

Мирослава Кацарова празнува в „София лайв клуб“ 20-годишнината на „Дезафинадо“

“Desafinado Live” е името на концерта, с който джаз певицата и радиоводеща Мирослава Кацарова ще отбележи 20 години в ефира на радио Джаз FM, научи ДУМА от Демна Димитрова. Премиерата на предаването “Дезафинадо” с авторка и водеща Мирослава Кацарова е през 2001 г., на 4 декември. Първото му излъчване в ефир е в събота. И така на 4 декември от 21 ч. в “София лайв клуб” ще бъде концертът по случай неговата 20-годишнина.

На сцената ще бъдат Мирослав Турийски - пиано/аранжменти, Младен Димитров - барабани, и Мирослава Кацарова - вокал. Гост-музиканти са една от най-добрите изпълнителки на боса нова в България Павлина Семова (вокал) и Димитър Семов (уду/перкусия). Програмата включва класическа и съвременна боса нова, както и някои композиции на български език от оригиналните песни на Мира Каца-

СНИМКА ДИЛЯНА ФЛОРЕНТИН

рова в тази стилистика. През цялото събитие Мира ще разказва историята на боса нова и ще превърне концерта в нещо като радиопредаване с жива музика и анонси. Именно работата на Мира в радиото през последните две десетилетия е белязала и нейните концерти, в които тя винаги разказва историите на песните, които изпълнява.

“Дезафинадо” е първото предаване на Джаз FM. Името му е взето от прочутата песен със същото заглавие на Антонио Карлос Жобим. Предаването е посветено на латино джаза във всичките му проявления - магнетичната смес на бразилска музика с джаз, което в края на 50-те и началото на 60-те наричат боса нова; всички автентични латиноамерикански стилове, свързали се под различна форма с джаза; смесването на електроника, латино и джази елементи - явление, което от 90-те години насам преживява различни метаморфози и в крайна сметка става по-известно като нео бразил или бразилектро.

Мира избира името “Дезафинадо”, защото думата е музикален термин, който означава тон извън лада, леко фалшив. Така, леко фалшиво и странно, е звучал блу тонът от джаза, когато се смесва с бразилските стилове шоро, шорино и самба. Така се ражда боса нова, в която горчиво-сладките настроения са подчертани от тъгата на джаза и безметежната любов към живота в бразилската музика. Дезафинадо е другост, различност, неконвенционална среща на музикални култури и стилове, символ на близостта на две различности.

НАКРАТКО

Представлението „Илюзии“ се завръща на сцената с обновен състав

СНИМКА ТЕАТЪР “АЗАРЯН”

Премиерата на обновената сценична версия на спектакъла “Илюзии” по едноименната пиеса на световноизвестния драматург Иван Вирипаев ще се състои на 4 декември от 19 ч. в театър “Азарян”. Режисьор е Младен Алексиев, в ролите ще видим актьорите Елена Димитрова, Неда Спасова, Васил Читанов и Велислав Павлов. Превод Нева Мичева, сценична среда и костюми Евгения Сърбева, авторска музика Калин Николов. На пръв поглед “Илюзии” е представление за съпругеските и интимните партньорски отношения, за неизказаните мисли, чувства и желания, но в още по-голяма степен е сценичен разказ за неувловимата природа на истината, която винаги е относителна и никога абсолютна. Две млади двойки леко и с чувство за хумор ни превеждат през последните дни от живота на две 80-годишни приятелски семейства. Младите говорят за възрастните така, сякаш са били невидими свидетели на всички техни действия, думи, мисли и чувства през целия им живот. На всичко изречено и споделяно помежду им, но и на всичко премълчано или пазено в тайна.

„Доброто на страната ни“ с премиера в НАТФИЗ

“Доброто на страната ни” е първи от спечелилите конкурсната Проектна програма '21 на Театър НАТФИЗ спектакли. Зад неговата, продуцирана от академията, реализация застават завършили образованието си възпитаници, както и настоящи студенти от актьорските класове на проф. Снежина Танковска и проф. Здравко Митков. Пиесата е адаптация на британската писателка Тимбърлейк Уъртънбейкър по романа “Плеймейкърът” на Томас Кинийли (автор на “Списъкът на Шиндлер”). В нея се описват действителни исторически личности и събития, свързани с акостирането на Първата затворническа флота в Сидни и създаването на наказателната колония. Основаването ѝ се смята за раждането на Австралийската държава. Сюжетът разкрива опитите на затворниците да поставят любовна комедия, чиято премиера е първото театрално представление в историята на Австралия. Премиерните спектакли са на 3, 4 и 11 декември от 19 ч. на голямата сцена на Театър НАТФИЗ. Режисьор е Тодор Димитров.

СНИМКА ТЕОДОРА ТОДОРОВА

Димитър Вецин ни връща в нашето вчера, където бяхме просто щастливи

“Коледа”

Галерия “Париж” за девета поредна година представя традиционната изложба на Димитър Вецин под

името “Ваканция на село”. Картините са само десет и отново са любимите на публиката зимни селски пейза-

“Селски двор”

жи, изпълнени в стила на наивизма, научи ДУМА от галеристката Надя Павлова.

Любимото време на всички нас - ваканцията, можем да съпремеем отново, като се видим като малки дечица, хванати за ръце между нашите мили баба и дядо, тогава, когато светът е огромен, кокошките и петлите са понякога много страшни, кучетата и котките са нашите първи приятели, а пръзалките са като малки излитащи космодруми. Селото е миниатюрната ни, свободна от всичко и всички вселена, в нея любимите ни хора ни обгрижват, вкусно ни готвят, гледат ни и ни разказват приказки до огнището. Няма училище, няма уроци, само игри и веселби. Там ни пренася Димитър Вецин и дори

ни показва истинската си къща, в която е роден, а малко по-нататък ще се запознаем и с неговия дядо каменоделец. Приседнал на стария пън, уморено отпуснал своя чук и погледнал ни с цялата си любов на света, която се процежда измежду дълбоките му бръчки. Това е онзи свят, в който границите не съществуват, възможностите са безкрайни, а всичкото ни усещане за свобода е дебело обвито в пашкула на любовта и домашния уют. Или простичко казано - Димитър Вецин ни връща в нашето вчера, където бяхме просто щастливи, разказва Надя Павлова.

Изложбата може да бъде разглеждана на живо до 8 декември, както и онлайн в сайта на галерията.

“Зима на село”

ДНЕС

ПРОМЕНЛИВО С ДЪЖД

МАКСИМАЛНИ

17°C

СЪБОТА

ПРОМЕНЛИВО

МАКСИМАЛНИ

12°C

НЕДЕЛЯ

ПРОМЕНЛИВО

МАКСИМАЛНИ

13°C

ПОНЕДЕЛНИК

ПРОМЕНЛИВО

МАКСИМАЛНИ

17°C

ВТОРНИК

ПРОМЕНЛИВО

МАКСИМАЛНИ

13°C

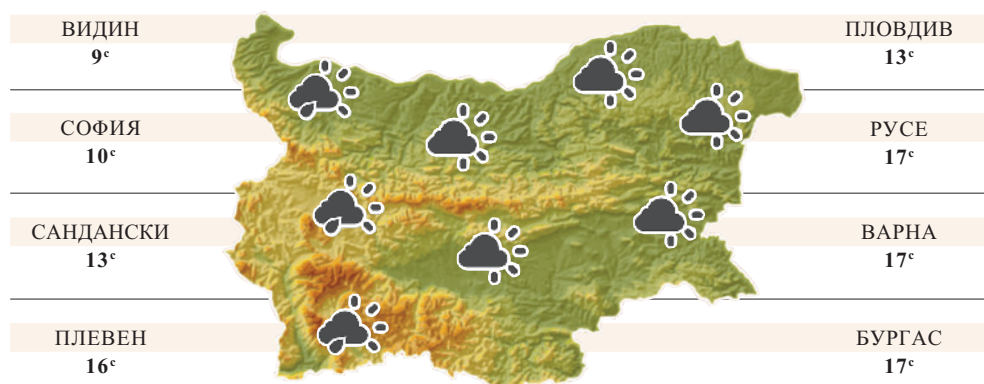
СРЯДА

ПРОМЕНЛИВО

МАКСИМАЛНИ

9°C

Увеличението на облачността ще продължи и до вечерта ще обхване цялата страна. По-късно през деня от запад ще завали дъжд. Вятърът от югозапад в Източна България и в Предбалкана ще се усили още и температурите ще са високи за началото на декември. След обяд в Северозападна България ще започне бързо и рязко понижение на температурите. Застудяването ще обхване по-голямата част от страната.

НИМХ/БТА

ХОРОСКОП

ОВЕН

Далечни и необясними неща ще ви мамят. Упорито ще търсите пътя към истината. Ще успеете.

21 март - 20 април

ВЕЗНИ

Имате какво да правите, но действате твърде емоционално. Къде остана вашата обективност?

24 септември - 23 октомври

ТЕЛЕЦ

Здравето ви е чудесно, нищо, че сте в творчески застой. Това може само да ви стимулира.

21 април - 21 май

СКОРПИОН

Време е за изяви. Обстоятелствата сами ще ви изведат на преден план. Вие сте пълни с идеи.

24 октомври - 22 ноември

БЛИЗНАЦИ

Ще се чувствате спокойни и малко лениви. Няма да ви се спори и да ви се действа много активно.

22 май - 21 юни

СТРЕЛЕЦ

Нови задължения може да ви хвърлят в пълно отчаяние, но не за дълго. Не изпадайте в униние.

23 ноември - 21 декември

РАК

Сутринта ще се сбъдне ваша мечта. Понякога нещата стават, когато най-малко очакваме, нали?

22 юни - 23 юли

КОЗИРОГ

Не позволявайте на безпокойството за пари да ви провали настроението за целия ден. Пари се печелят, нали?

22 декември - 20 януари

ЛЪВ

Отделете време за физически упражнения, били те и странни. Вземете мерки за фигурата си.

23 юли - 23 август

ВОДОЛЕЙ

Може да се наложи да решавате роднински спор. Виждате трезво ситуацията и ще намерите решение.

21 януари - 19 февруари

ДЕВА

Дребни спорове в семейството може да помрачат настроението ви. Не се обиждайте от дреболии.

24 август - 23 септември

РИБИ

Духовната перспектива ще ви я дадат разговорите с другите, така че не се отчайвайте.

20 февруари - 20 март

www.duma.bg

БНТ 1

05.55 Денят започва сутрешен блок с Христина Христова
09.00 По света и у нас
09.05 100% будни
10.55 Детска Евровизия 2021 клипове
11.00 Култура.БГ
12.00 По света и у нас
12.35 Новини на турски език
12.45 Телепазарен прозорец
13.00 Последният печели забавно-познавателно семейно куиз шоу/п/
14.00 Малки истории
15.00 Когато сърцето зове тв филм /5 сезон, 12, последен епизод/
15.45 Телепазарен прозорец
16.00 Бързо, лесно, вкусно
16.30 Светът на жестовите
16.45 Светът и ние
17.00 България в 60 минути с Мариана Векилка
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня коментарно предаване
19.00 Последният печели забавно-познавателно семейно куиз шоу
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
21.00 Панорама с Бойко Василев
22.00 Октопод тв филм /10 сезон, 4, последен епизод/(12)
23.00 По света и у нас
23.30 Уинона Ърп тв филм /3 сезон, 12, последен епизод/(14)
00.15 Светът и ние /п/
00.30 100% будни /п/
02.20 Култура.БГ /п/
03.15 По света и у нас /п от 20:00 часа/
04.00 Домът на вярата Чипровски манастир „Св. Иван Рилски“/2 част/ /п/
04.30 Когато сърцето зове тв филм /5 сезон, 12, последен епизод/п/

БСТВ

00.20 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
01.30 „Червен картон“ (п)
02.25 „Лява политика“ (п)
03.20 „За историята свободното“ (п)
04.15 „Думата е ваша“ (п)
05.15 „Антидот“ (п)
05.40 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
06.50 Музикален антракт
07.30 „Антидот“ (п)
08.00 „Дискусионен клуб“ (п)
09.00 „Червен картон“ (п)
10.00 ТВ пазар
10.15 „Актуално от деня“ (п)
11.00 ТВ пазар
11.15 Музикален антракт
12.00 „Хубава си, татковино“
12.30 ТВ пазар
12.45 „Студио Икономика“ (п)
13.45 ТВ пазар
14.00 „Нашият следобед с БСТВ“
15.30 Новини
16.00 Документален филм
16.30 „Думата е ваша“ - открита линия
17.30 ТВ пазар
17.45 Музикален антракт
18.10 ТВ пазар
18.30 Новини. централна емисия
19.15 „Актуално от деня“
20.00 „Дискусионен клуб“ (п)
21.00 „Общество и култура“ (п)
22.00 Новини (п)
22.30 „Актуално от деня“ (п)
23.05 „Дискусионен клуб“ (п)

b tv

06.00 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Златимир Йочев и Биляна Гавазова
09.30 „Преди обед“ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.35 „Комиците и приятели“
13.10 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ /п./
13.50 „Доктор Чудо“ - сериал, еп.43
14.55 Премиера: „Буря от любов“ - сериал, с.12 еп.63
16.00 Премиера: „Опасни улици“ - сериал, с.15
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещ Цветанка Ризова
18.00 Премиера: „Татковци“ - сериал, еп.55
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.05 Премиера: „Опасно изкушение“ - сериал, еп.98
21.00 „Фермата: Време за пробуждане“ - риалити, с.7
22.30 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ - вечерно токшоу
23.00 bTV Новините - късна емисия
23.30 „Татковци“ /п./ - сериал, еп.55
00.30 „Двама мъже и половина“ - сериал, с.10 еп.7
01.00 „Като на кино“ - предаване за кино
01.10 „Столичани в повече“ - сериал, еп.21
02.20 „Преди обед“ /п./ - токшоу
04.30 „Търговски център“ - сериал, с.15

1

05.00 Телеканал „Добро утро“
08.00 Новини - информационна емисия
08.25 Телеканал „Добро утро“
09.05 „Живей здравословно!“ - предаване за медицинна и ползотворен начин на живот
10.00 „Модна присъда“ - шоу за стил и актуални тенденции
11.00 Новини (със субтитри)
11.15 „Времето ще покаже“
14.00 Новини (със субтитри)
14.15 „Хайде да се оженим!“ - шоу за търсене на партньор в живота
15.00 Мъжко / Женско
16.00 „Времето ще покаже“
17.00 Вечерни новини - информационна емисия
17.40 „Човек и закон“ - социално-правно предаване
18.45 „Поле на чудесата“ - забавно шоу за знания
20.00 „Време“ - информационна емисия
20.30 Шоуто на Максим Галкин „Най-добри от всички!“
22.00 „Вечерен Ургант“ - развлекателно-музикално ток-шоу
22.55 Чудовищата на рока в Тушино. 30 години по-късно
23.50 „Прилични хора“ - игрален филм
01.25 „Бумер. Втори филм“ - игрален филм
03.20 „Насаме с всички“
04.00 „Хайде да се оженим!“ - шоу за търсене на партньор в живота

- ☐ **Най-гъсто населеният остров в света Санта Круз дел Ислоте е с размерите на две футболни игрища.**
- ☐ **Най-тихата стая на Земята се намира в централата на „Майкрософт“ в американския щат Вашингтон.**

12 бургаски пожарникари позираха пред фотообектива на Видин Стоянов, за да отправят послание за популяризиране на професията огнеборец. Кадрите ще бъдат събрани в календар, който е по примера на световноизвестни издания. Най-прочутото сред тях е с австралийските пожарникари, познати по цял свят с атрактивните си тела. Но родните герои не показват мускули. Календарът ще съдържа кадри от истинските им срещи с пламъците, предаде кореспондентът на БГНЕС от морския град.

“В никакъв случай календарът ни и нашите момчета не отстъпват на австралийските пожарникари. Даже тези фотоси ще излязат още по-ефектни, защото показват професията ни, докато при австралийските пожарникари акцентът е друг”, коментира

СНИМКА БГНЕС

Бургаски пожарникари позираха за календар

Целта на огнеборците е да отправят послание за важността на професията им

Асен Асенов, началникът на група “Пожарогасителна и спасителна дейност” на Първа РСРБЗН-Бургас.

Валентин Великов се е снимал за календара с тригодишната си дъщеричка. “Тя е адски голям фен на пожарната. Аз съм второ поколение пожарникар. Жена ми пък е ценител на фотографията и всички тези неща допринесоха за емоцията по време на снимките. Всички с трепет и вълнение очаквахме фотосесията”, сподели огнеборецът.

Неговият колега Иван Кънчев пък си спомни, че по време на снимките на тренировъчна база във Върли бряг е имало много каскади, палили са се огньове, за да се предаде най-точно всекидневие на служителите на службата за безопасност и защита на населението.

През годините бургаската пожарна прави различни кампании. Сред тях са и снимките на работен календар с благотворителна цел за децата на загиналите служители.

Сега залагат на професионална фотосесия с мисия.

“Всеки кадър е свързан с конкретно действие на наши колеги при произшествие: независимо дали иде реч за отваряне на блокирала врата, рязане на автомобил или гасене на пожар”, уточни главен инспектор Николай Николаев, началникът на Първа РСРБЗН-Бургас.

Атрактивният календар трябва да е готов за Коледа.

Лили Иванова даде интервю след тригодишно медийно мълчание

Лили Иванова в първо интервю от почти три години насам ще видят зрителите на обществена телевизия. Срещата с примата на българската естрада ще се излъчи тази неделя

(5 декември), от 10 ч., в предаването “Денят започва с Георги Любенов”.

Обичаната изпълнителка не е говорила пред журналисти от 2019 г. След най-дългата си ме-

дийна пауза Лили Иванова отваря дома и душата си за зрителите на БНТ1 в специално интервю пред Георги Любенов (на снимката), в навечерието на серия от нейни концерти в София.

ДУМА

Основател **Стефан Продев**

Издава „ДУМА прес“ ЕООД

Управител **Иван Пешев**

Първи зам. главен редактор
Нора Стоичкова
Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Ина Михайлова
imihaylova@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg
Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

БЪЛГАРИЯ: Павлета Давидова - завеждащ отдел - 215; Аида Паникян - 218; Десислава Велева - 230; Ростислава Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224
ИКОНОМИКА: Мая Калпачка-Йовановска - завеждащ отдел - 246; Евгени Гаврилов - 246
СВЯТ: Георги Христов - завеждащ отдел - 220; Таня Глухчева - 220
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240
ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229
ЧЕТИВО: Альона Нейкова - завеждащ отдел - 239; Боян Бойчев - „Пегас“ - 244; Георги Гълов - „Пардон“; Художник: Анатолий Станкулов
СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245
ЕЛЕКТРОННО ИЗДАНИЕ: Ралица Николова - завеждащ отдел - 207; Росица Костадинова
ФОТО: Емилия Костадинова - 206; Михаела Катеринска
НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров, Евгения Крушева, Петя Рогачева, Спаска Венева
РЕКЛАМИ И ОБЯВИ: Юлия Станкулова - 205; 0879326034; e-mail: reklama@duma.bg, obiavi@duma.bg
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Румяна Кирилова - 203; Емил Михов - 216; abonament@duma.bg, „Български пощи“ ЕАД
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

Непоръчани материали може да не бъдат публикувани.

Ръкописи не се връщат. Използвани са и емисиите на БТА, “Фокус”, БГНЕС, БНР, Франс прес, интернет и др.

www.duma.bg

duma@duma.bg –

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен
номератор 97 05
+ вътрешен номер

Печат
ALLIANCE PRINT
София, жк. “Дружба” 1,
ул. “Илия Бешков” 3А

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ
„РАБОТНИКЪ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“
И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

- Аз спя с мъжа ми три пъти седмично.
- А аз само един път.
- Ама ти нали нямаш мъж?!
- Нали говорим за твоя?...
- Аз спя с мъжа ми три пъти седмично.

НА ТОЗИ ДЕН СА РОДЕНИ

АЛБЕНА ДЕНКОВА, двукратна световна шампионка по фигурно пързаляне
ВОЛОДЯ СТОЯНОВ, композитор, текстописец и изпълнител
МАРТИН СТОЕВ, треньор по волейбол

Създадоха живи киборги с функция за възпроизводство

В САЩ вече са факт първите живи киборги, известни като ксеноботи, които могат да се възпроизвеждат по начин, ненаблюдаван досега нито при растенията, нито при животните, съобщава Си Ен Ен. Създадени са от стволовите клетки на африканската ноктестна жаба (Xenopus laevis), на която са кръстени. Ксеноботите всъщност са вид киборги - биологически организъм, съдържащ механични компоненти, а също така работ с биологически компоненти.

Малките създания, широки по-малко от един милиметър, са видели живот за първи път през 2020 г., след като експериментите показали, че могат да се движат, да си сътрудничат в групи и да се лекуват сами. Сега експертите, които са ги разработили в университета във Върмонт, Гъфтс, и института Вайс в Харвард, заявиха, че са открили изцяло нова форма на биологично размножаване, различна от всеки представител на флората и фауната, познати на науката.

За да направят ксеноботи, изследователите са взели живи стволови клетки от ембрион на африканска жаба и са ги оставили да се инкубират. Не е имало генна манипулация.

Екипът е открил, че ксеноботите, които първоначално са били със сферична форма и са съставени от около 3000 клетки, могат да се репликират. Но това се случва рядко и само при определени обстоятелства.

Изследователи четат мислите на медузите

Въпреки че медузите нямат мозък, изследователи са намерили начин - в известен смисъл - да четат мислите на този подтип безгръбначни животни. С помощта на хитроумна генетична намеса експертите наблюдават как невроните в един от малките видове прозрачни медузи работят заедно, за да извършват сложни автономни движения, като например хващане и изсяждане на плячка, съобщава “Сайънс алерт”.

Откривателите предполагат, че определени поведения на медузите се координират чрез различни групи функционално организирани неврони, разположени по обиколката на чадъра. Например, невронната мрежа, която свързва камбаната на медузата с устата ѝ, може да се свърже и с храносмилателната система.

Лудогорец гласи словенец за треньор

Анте
Шимунджа

Кирил Десподов се заяде с феновете на ЦСКА

Треньорът на словенския първенец Мура Анте Шимунджа е основен фаворит да поеме българския шампион Лудогорец. Ако преговорите са успешни, 50-годишният специалист може да ръководи "орлите" след Нова година, съобщават местни медии. Шимунджа нашумя особено наскоро, когато воденият от него Мура сензационно победи Тотнъм с 2:1 в Група G в Лигата на конференциите.

Досега той само веднъж е работил в чужбина като наставник на австрийския ГАК. Преди години треньорът бе спряган за Хайдук, но до назначение не се стигна. Освен да води Лудогорец, Шимунджа има още две опции. Той има предложение да

поеме националния отбор на Словения, понеже селекционерът Матяж Кек умува дали да продължи договора си, или да води местния гранд Марибор.

Звездата на Лудогорец Кирил Десподов обяви, че за него не е проблем да се сблъсква с лошо отношение от страна на феновете на ЦСКА. Крилото бе любимец на привържениците на "Българска армия", преди да бъде продаден в Каляри, но това се промени, след като през есента на 2020-а облеche екипа на "орлите". Бившият играч на "червените" бе бурно освиркан от гостуващи привърженици в дербито между двата тима в Разград. "Дали не ми е болно от отношението на феновете

на ЦСКА? Мина една година, откакто съм в Лудогорец - щом преценяват, че трябва да ме посрещат така, аз съм окей. Ако мислят, че аз съм им проблемът в живота, нека да си го изкарват на мен по време на мачовете. Нямам проблем да бъда обиждан и псуван", заяви откровено роденият в Кресна футболист.

"Имам желание отново да изляза в Европа, но трябва да е на добро място, където ще съм щастлив и ще се развивам още. Клубовете в България могат да вземат пример от Лудогорец, това го твърдя на 100 процента. Тук се работи професионално във всяко отношение", обяви Десподов в предаването "Домът на футбола" по Диема спорт.

Снегът блокира ВАР

Когато футболният терен е заснежен, системата ВАР няма да бъде пълноценна на 100 процента в България. С тази шокираща новина бяха запознати отборите на Царско село и Левски преди двубоя им от 17-и кръг на ефбет лига, спечелен от "сините" с 1:0. Съперниците били информирани, че апаратурата няма да се намесва при спорните положения за засада. Причината - системата не успяла да калибрира линиите на терена, тъй като те били боядисани в червено заради падналия сняг.

Такава ще бъде картинката и на всички останали мачове у нас, когато има снежна покривка. За да работи идеално системата, игрището трябва да е напълно чисто, а линиите да са боядисани в бяло. Проблемът не е, че очертанията на игрището са били в червен цвят, а че са покрити със сняг. ВАР не работи и когато линиите са изринати от снега. За да е всичко изрядно, не трябва да има никакъв сняг никъде по терена. Иначе ВАР ще бъде пасивен и всичко ще се решава както преди въвеждането на системата у нас.

СНИМКА FIDE.COM

Шейх Нахуан бин Мубарак Ал Нахуан, министър на толерантността на Дубай, прави първия ход в петата партия в мача за световната шахматна корона между шампиона Магнус Карlsen и претендента Ян Непомнящий (вляво). Резултатът е 2,5:2,5 след пет ремита

Botanic

ZinSeD®
за имунната система
Цинк - хелатен лесноусвояем
Селен - органична форма
Витамин D3 - натурален
Витамин С - щадяща стомаха форма
специален комплекс за имунната система

ЗинСеД®

**Лесноусвояема формула
за здрава имунна система**

цинк **Zn** витамин С **C** витамин D3 **D3** селен **Se**

02/821 15 00 за здрава имунна система www.botanic.cc

ДА ПОСРЕЩНЕМ НОВИЯ СЕЗОН ЗДРАВИ

Обикновено, когато човек е здрав, той не мисли за своето здраве, нито за това как да го поддържа, нито за това как да не товари тялото си и да му спести редица евентуални проблеми. Може би точно сега е време да обърнем по-специално внимание на това съвършено творение - нашата собствена имунна система.

Имунната система е първата бариера срещу навлизането на патогенни организми в тялото ни. Тя се бори, както с външните, така и с вътрешните изменения на клетките и тяхното заболяване. Клетките на имунната ни система са около 2 трилиона - цяла армия защитници, които постоянно пазят здравето ни. Ако настъпи пробив и инфекцията все пак успее да „се вмъкне“ в организма, имунната ни система изработва един милион нови клетки на секундата.

Наведнъж тя може да обезвреди 42 милиона „чужди“ клетки. Толкова са различните микроорганизми, които попадат в организма ни само при една целувка.

Човек се ражда със способността да се противопоставя на болестите. Но тя може да бъде отслабена, заради начина ни на живот - нездравословно хранене, стрес, алкохол, тютюнопушене и много други фактори. От друга страна, имунитетът ни може да бъде допълнително подпомогнат, за да се запази неговата пълноценност. Когато имунната ни система функционира добре, всички нейни части действат съгласувано, бързо и ефективно, и това неминуемо се отразява благотворно на целия ни организъм. Най-често атаката на вирусите се дължи именно на отслабена имунна система. Идеалният начин да се спасим от вирусите е да подпомогнем естествените защитни механизми на тялото ни.

ЗинСеД е комбинация от важните за имунната система цинк, селен, витамин D и витамин С. Тази комбинация значително повишава съпротивителните сили на организма срещу вируси, бактерии и други патогенни. Витамините и минералите в ЗинСеД допринасят за нормалната функция на организма.

Органичният Селен е мощен антиоксидант и основен клетъчен протектор. Оптимизира сърдечно-съдовата система и стимулира имунитета. Излязоха доста публикации, които вече доказаха връзката на селена с коронавируса. Неговият дефицит се оказва пряко свързан с високия риск от заразяване.

Цинкът е сочен като едно от първите средства за повишаване защитните механизми срещу коронавируса. Цинкът е изключително важен за нормалната функция на имунната система. Цинкът в ЗинСеД (ZinSeD) е в органична хелатна форма. Това го прави лесноусвояем и с повишена бионаличност.

Витамин D е необходим за нормалната функция на имунната система. През 2009 г. Националният институт по здравеопазване предупреждава, че ниските нива на витамин D са свързани с чести настинки и грип. През 2017 г. голям анализ на клинични проучвания показва, че приемът на витамин D намалява шансовете за развитие на респираторни инфекции с приблизително 42%. Витамин D в ЗинСеД (ZinSeD) е от неалергогенен натурален растителен източник и е в колекалциферол - отлично усвояема формула.

Витамин С повишава съпротивителните механизми на организма срещу вируси, бактерии и други патогени. Витамин С е под формата на калциев аскорбат. Предимството на тази форма пред аскорбиновата киселина е, че калциевият аскорбат е по-лек за стомаха.

Една-две таблетки, дневно, ЗинСеД осигуряват необходимата доза здрав и силен имунитет, готов да се бори с вируси.

Можете да намерите ЗинСеД в аптеките и онлайн на www.botanic.cc.

Нека да дадем на себе си и на близките си здраве!